

SOBAT

17e jaargang nr. 4 - augustus 2002

nummer 84

VERENIGING
OUD MILITAIREN
Indië- en Nieuw-Guineagangers

VOMI

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen € 2,30 eventueel bij toezending per post vermeerderd met € 0,75 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideetype Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto € 4,54, idem met foto € 5,67. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, laag model, prijs zonder foto € 4,54, idem met foto € 5,67. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto € 4,54, idem met foto € 5,67. Type K30: Kransje 30 cm, prijs zonder foto € 5,81, idem met foto € 7,94. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto € 22,69, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladloren of witte bloemer).

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen € 4,54 inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk **8 weken** voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore, Ambon en Korea gelden aparte voorwaarden waarover des gewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Ereveliden

Overzichtsfoto's van Ereveliden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto formaat 13 x 18 cm bedraagt € 2,72, formaat 20 x 30 cm € 8,81 inclusief porto.

U kunt de Oorlogsgravenstichting steunen door begunstiger te worden door een jaarlijkse bijdrage van ten minste € 12,00. Ook kunt u begunstiger voor het leven worden met een bijdrage van ten minste € 270,00. Voor andere schenkingsvormen kunt u contact opnemen met de Oorlogsgravenstichting, afdeling financiën (tel. 070-3131090).

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
Zaestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
Telefoon 070 31 31 080 - Giro 401.000

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineagangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res./luitenant-
kolonel der artillerie b.d.
leden: Dr. B. Bouman, brig.generaal der
artillerie b.d.
H.F. Coopmans, brig.gen. der jagers.
W. Epke RMWO brig.gen. der
infanterie b.d.
Th.H.A. Rump, lt.kol. der intendantie
Staf Inspec.Gen. der Krijgsmacht.

Algemeen Bestuur

voorzitter: Dr. J.L. Swarté
Jan Hagenstraat 33
1785 GH Den Helder
tel. 0223-668535
fax 0223-668751
vice-voorzitter: M. Vis
De Tjerna 2
9051 HW Sijens
tel./fax 058-2571929
1e secretaris: H.M. Vos
Maasbändijk 11
5331 KB Nieuw-Idrijd
tel. 0418-633475
2e secretaris: J.E. Hielclart
Lauwers 9
8032 ZA Zwolle
tel. 038-4541362
P.J.A. Wofhuus
Zuider Parallelweg 7
6953 DA Dieren
tel./fax 0513-419188
Postbanknummer 42.19.398
Banknummer 4585.91.300 i.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
leden: Hans N. Blom
Victor C. Bridé
Prof. Dr. E.L. Meijler
Stadhouderslaan 20G
1054 ES Amsterdam
tel. 020-6163560

Redactiecommissie

instructeur: L.C. Zéguers
Zonstraat 11B
6463 AE Kerkeade
tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit
Balkoo 90
9458 TD Balkoo
Tel./fax 0592-241361
E-mail:grit@veteranen.nl
J. Zwaan, Lijpde 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie

zenden aan: J. Zwaan, Lijpde 45,
1034 KN Amsterdam

Ledenadministratie:

Gerard M. Detemari
Brongria 68
3068 PB Rotterdam
Tel. 010-2860486
Fax 010-2860553

Correspondentie

1. opgive nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariaatsadressen onder "VBRENGINGSNIEUWS".

2. zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zienwijze van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

aangesloten bij

Voorzitter

Victor C. Bridé
Van Nijenrodiestraat 117
2597 RE Den Haag
tel./fax 070-3 28 05 32

Voorzitter a.i.

K.J. Orsel
Van Minnebekevlak 3
2992 TJ Barneveld
tel. 0180-611612
mobiel 06-53372092
fax 0180-623560
E-mail:
klees@orsel-4myweb.nl

Secretaris-notulist

vacant

stichting
veteranen
platform

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen

Ben C.H. Habich
M.K. Sandhplein 108
9728 TH Groningen
tel. 050-5 25 91 00

Overijssel

Joost Oldenbeuving
Reiger 27
8103 AL Raalte
tel. 0572-35 89 47

Zuid-Holland Zuid

Dolf Mennens
Lijsterlaan 12
3055 CH Rotterdam
tel./fax 010-4188239

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Pieter Postlaan 14
1222 LJ Hilversum
tel./fax 035-685 33 73

Assistent beheerder

Tjibbe J. Gastra
A. van Heusdenstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel./fax 0172-60 24 52

Propagandiste

Joyce P. Stramrood-van Vark
Binnenhof 36
6715 DP Ede
tel. 0318-63 81 60

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 0412-62 35 15

Friesland

Hans N. Blom
Carben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 0514-52 21 07

Rivierland/ Oost Gelderland

Elkan E. Dormits
Weerdjestr. 57-3
6811 JE Arnhem
tel. 026-443 38 77

Utrecht/'t Gooi

Eppo R. Schweertman
Lutherhof 37
1216 KR Hilversum
tel. 035-6 21 78 09

Zuid-Holland Noord

Wim L. Hofman
Meppelrade 146
2544 XZ 's-Gravenhage
tel. 070-3 67 28 53

Noord-Brabant-West

Vacant

Veluwe

Vacant

Flevoland

Frits H.A.M. Frantzen
Oeverglend 13
1356 EA Almere
tel. 036-5 31 86 72

Noord-Holland

Hans J. Harmsen
Egelantierlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 023-5 24 00 10

Zeeland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 0118-46 30 08

Limburg

Harry J.A. Dols
Heerlenervweg 49
6132 CL Sittard
tel. 046-4 52 13 16

Canada & USA

Gerard Ledderhof
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 001 905 827 3216
fax 001 905 827 0328

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten
uit de Giro- en de Bankloterij.

Uw deelname aan de Giro-, c.q. bankloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Amhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal € 15,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 84 - 17e jaargang nr. 4
augustus 2002

Bij de voorplaat

Lahat – Zuid-Sumatra, rivier de Moesi

Sobat Bram Konings (77) uit 's Hertogenbosch zond ons deze pentekening die hij in 1948 maakte. Bram Konings verbleef van 1947 tot 1950 in "de Oost" als dienstplichtig soldaat van de Genie. Hij hield zich voornamelijk bezig met het bouwen van bruggen, kennelijk niet alleen in letterlijke zin, want hij maakte vrijwel dagelijks schetsjes en tekeningen, die hij voor een groot deel naar zijn tekenleraar in Nederland stuurde opdat men in Nederland ook iets zou kunnen zien van "dit prachtige land", zoals Bram Indonesië noemt.

Bram Konings ging in 1940 naar de kunstacademie, maar de opleiding bleek te duur. Zijn ouders konden het niet betalen. Alleen al de kosten voor studieboeken bedroegen zo'n 200 gulden per jaar en het gezinsinkomen bedroeg slechts 13 gulden per maand. Hij moest de studie dus afbreken. "Ga maar bij een baas werken", zeiden zijn ouders en zo kwam hij in een schildersbedrijf terecht.

In 1943 ging hij werken bij de Nederlandse Spoorwegen, vooral om-

dat je dan een "Ausweis" kreeg. Hij is er – met de onderbreking van zijn dienstdienst – tot aan zijn pensioen blijven werken als huis- en decoratieschilder. Hij zat overigens in zijn vrije tijd niet stil. Hij haalde de akte LO tekenen en certificaten als pottenbakker en glazenier en bovendien het diploma reclametekenaar. Zijn artistieke gaven stelden hem in staat naast zijn werk tekenleraar te worden aan "De artistieke Schulf", waar hij vooral in de avonden werkte.

In het voormalig Nederlands-Indië kwam hij aanvankelijk in Palembang terecht. Vandaar begon zijn tocht door Zuid-Sumatra. Hij maakte er muurtekeningen, aquarellen en pentekeningen. Als zijn collega's op wacht spraken van "dat verrekte land" was zijn antwoord: "Dan moet je eens goed om je heen kijken, het is vredig en mooi en vooral heel romantisch.

Na 4 weken varen zagen we voor het eerst palmbomen op het prachtige eiland Sabang, waar we even aan wal mochten, om vervolgens verder te va-

ren naar Palembang. Midden op zee op kleine schepen en verder over de rivier de Moesi, richting het onbekende Palembang en was voor de eerste actie in juli 1947 daar aangekomen.

Zij waren bij de 9e Veld Genie van de Palmboom Divisie en drie jaar op vele plaatsen op Sumatra gelegerd geweest als bruggenbouwers, duikers, spoorwegen herstellen en versperringen op de rivier opruimen, enz. Teveel om op te noemen. In februari 1950 waren we weer thuis.

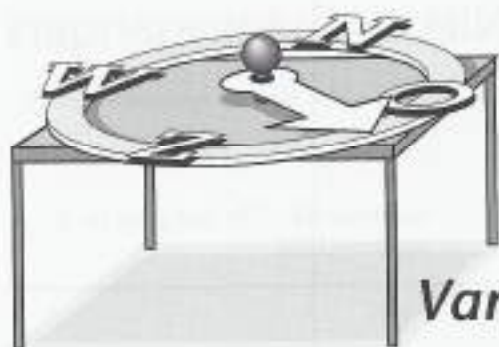
Bram heeft in zijn tekeningen en aquarellen de vredigheid, het mooie en romantische tot uitdrukking proberen te brengen en maakt u deelgenoot van zijn gevoelens door deze tekening ter beschikking te stellen van "Sobat". Wij plaatsen hem graag als voorplaat voor deze uitgave en wensen Bram nog veel werklust en inspiratie toe.

Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr. 85	28-08-2002	oktobernummer 2002
Nr. 86	30-10-2002	decembernummer 2002
Nr. 87	26-12-2002	februarinummer 2002

*Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 28 augustus a.s.
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.*

Van de Bestuurstafel

Op 26 juni heeft het bestuur van VOMI-Nederland een periodieke vergadering gehouden, waarin enkele zaken aan de orde zijn geweest die wij u niet willen onthouden.

Op de eerste plaats was er een tegenslag te verwerken. Door tussenkomst van de penningmeester, Paul Wolthuis, had het bestuur al enige tijd contact met Remco Croes. De heer Croes was adjudant bij de Koninklijke Luchtmacht en als zodanig redacteur van het voorlichtingsblad van dit krijgsmachtonderdeel. Hij toonde zich bereid de redactie van de 'Sobat' te komen versterken en wij waren daar bijzonder mee ingenomen. Vooral omdat de redactie, mede door ziekte van de heer L.C. Zeguers, dringend versterking behoeft, maar zeker ook omdat de heer Croes enthousiasme koppelde aan professionele kwaliteiten. De heer Croes zou nog even met vakantie gaan en meteen daarna, op 3 juli zijn eerste redactievergadering bijwonen. Welnu, tijdens zijn vakantie in Frankrijk zagen hij en zijn vrouw een mooi huis. Ze hebben het gekocht en gaan er wonen. Fijn voor hen, maar wij beginnen weer bij af en zoeken opnieuw versterking van de redactie. De eerste contacten zijn alweer gelegd en we houden u op de hoogte. Liefhebbers met vaardigheden op dat terrein zijn natuurlijk welkom.

Ons lid, de heer B. den Oudsten heeft zich al geruime tijd geleden bijzonder ingespannen om na te gaan of de contributie voor de VOMI aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Door omstandigheden is daar in voorgaande jaren weinig aandacht aan besteed, maar thans is de zaak voortvarend ter hand genomen. Waar gaat het om?

Op grond van artikel 47 van de Wet op de Inkomstenbelasting 1964 kunnen giften aan in Nederland gevestigde kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke en het algemeen nut beogende instellingen, worden afgetrokken voor de inkomstenbelasting. Teneinde de leden in staat te stellen de contributie aan de VOMI aftrekbaar te maken, moet de VOMI een verklaring hebben van de Belastingdienst/Ondernemingen te 's Hertogenbosch. De penningmeester beraadt zich over de vraag of wij zo'n verklaring kunnen aanvragen, want er is een probleempje. Om als vereniging van algemeen nut te worden geregistreerd, moet het duidelijk zijn dat wij een algemeen belang beogen en niet slechts de belangen behartigen van een bepaalde groep. Op grond van onze statuten beogen wij geen 'algemeen' belang, maar het belang van een bepaalde groep, namelijk Oud-Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers. Hoe het ook zij, het heeft de aandacht.

Artikel 3, lid 3 van de statuten maakt het de VOMI mogelijk om ereleden te benoemen. In het verleden is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt, maar achteraf gezien heeft dat niet alléén vreugde gebracht. Ereleden staan meestal buiten de organisatie zelf. Kenmerk is dan ook dat zij wel rechten, maar geen plichten ten opzichte van de organisatie hebben. Het bestuur van VOMI-Nederland zou het liefst het instituut 'erelid' willen vervangen door een lidmaatschap van verdienste. Tot lid van verdienste kunnen dan worden benoemd leden die grote verdiensten voor de VOMI hebben gehad. Zij kunnen bijvoorbeeld bij het bestuur van VOMI-Nederland worden voorgedragen door verenigingen, maar ze worden benoemd door de Algemene Ledenvergadering op grond van de met name genoemde verdiensten. Die verdiensten blijven bestaan, ook als er later een conflict zou komen. Dat wil zeggen, het lidmaatschap van verdienste kan niemand meer worden afgenomen. De gedachten van het bestuur van VOMI-Nederland gaan er naar uit om bij toekenning zowel een oorkonde als een exclusief, ander aandenken te schenken.

Dit alles zou een wijziging van de statuten betekenen. Binnen het bestuur wordt daaraan gewerkt en wij zullen het u te zijner tijd voorleggen. Reden dat wij het nu reeds vermelden is dat u er dan rustig over kunt nadenken en dan, wanneer het aan de orde is, een weloverwogen besluit kunt nemen.

Aansluitend op het bovenstaande kan ik u ook mededelen dat door de "Werkgroep Statutenwijziging" hard gewerkt wordt. Uit het verslag dat de voorzitter van die werkgroep, Chiel Bakker, aan het bestuur uitbracht, blijkt echter dat er heel wat haken en ogen aan de materie zitten waardoor het nog niet tot concrete voorstellen aan het bestuur is gekomen. Wellicht kunnen we de volgende keer meer nieuws brengen. Dat duurt nog even, want in verband met de vakanties komt het bestuur van VOMI-Nederland pas weer in september bijeen.

Mede namens alle bestuursleden wens ik u een heel goede vakantie toe, alsmede behouden vaart en goede wacht.

Joop Swarte

Aurora Travel Service heeft helaas, wegens tegenvallende reacties in de afgelopen jaren, m.i.v. heden het besluit genomen geen advertenties meer te plaatsen in onze 'Sobat'.

Van de voorzitter

Herdenken

Op 11 juni 2002 werd in Groningen, op de begraafplaats Selwerderhof, een monument onthuld voor de militairen die in het voormalig Ned. Indië en voormalig Nieuw-Guinea tussen 1945 en 1962 zijn gestorven en daar begraven liggen. Het is een ontroerend mooi monument, geen standbeeld, geen heroïsche voorstelling, maar een verdiept, 120 meter lang pad, waarlangs aan de ene zijde alle namen van de gevallen zijn aangebracht en aan de andere kant een lange bank. Wie daarop zit, kijkt over een vijver naar de oever aan de overzijde, maar heeft altijd meerdere namen van overleden sobats in het oog. Het dwingt tot nadenken, dat nog wordt ondersteund door het aan het begin en einde van de bank, op een bronzen plaquette, aangebracht gedicht "Psalm" van Rutger Kopland. Het ontwerp van dit monument is van mevrouw Anne Hilderink uit Kloosterburen en Peter Kan uit Groningen.

Het bestuur van VOMI-Nederland was uitgenodigd de plechtigheden rond de onthulling bij te wonen en natuurlijk zijn wij gaarne op de uitnodiging ingegaan. Ik heb de secretaris van de Stichting Indië Monument Groningen daarvan persoonlijk telefonisch op de hoogte gesteld en hem op zijn vraag of we ook een krans wilden leggen, gezegd dat wij dat inderdaad graag zouden doen. Als grootste vereniging van Indië- en Nieuw-Guineagangers achten wij het immers een plicht de gesneuvelde sobats ons respect te betuigen en onze verbondenheid met hen en hun nabestaanden tot uitdrukking te brengen. Door de zorg van de secretaris en de penningmeester is er dan ook een krans in Groningen bezorgd. De eveneens aanwezige bestuursleden van VOMI-Friesland en VOMI-Drenthe/Groningen waren op de hoogte van het feit dat wij als VOMI-Nederland namens alle leden de krans zouden leggen. De plechtigheden begonnen in de Martinikerk. Daar werd ons al snel duidelijk dat wij niet zozeer als genodigden maar veeleer als kerkvulling werden gezien, maar doordat we ruim op tijd waren, bleek het niet moeilijk een plaats te bemachtigen.

Alle waardering overigens voor het programma in de kerk. De zang, de toespraken en de instrumentale muziek droegen op waardige wijze bij aan de herdenking. Na afloop vertrok het gezelschap naar de begraafplaats Selwerderhof, alwaar het monument zou worden onthuld en de kransen zouden worden gelegd.

Het bleek dat onze krans niet aanwezig was, evenmin als het bloemstuk van de vereniging Draggers Bronzen Leeuw en Bronzen Kruis. Volgens het programma was de heer E.K. Hansen verantwoordelijk voor de gang van zaken. Dus sprak ik hem aan met de vraag waar onze krans was. Het bleek dat de kranslegging was voorbehouden aan, zoals de heer Hansen zei: "bestuurlijke en militaire autoriteiten" en dat de VOMI daartoe niet behoorde. Toen ik mijn verwondering over de gang van zaken uitsprak, meende hij mij te moeten toevoegen dat hij niet van plan was met mij over de gang van zaken te discussiëren. Nu vind ik een begraafplaats zo wie zo geen plaats om te discussiëren en het tijdstip was ook niet erg geschikt. Ik heb mij dus omgedraaid en heb met mijn medebestuurders en onze echtgenotes een plaats

tussen het publiek gezocht. Onze kransen en bloemen, ook die van andere afvaardigingen, zijn in de aula van de begraafplaats blijven liggen. We hebben ze niet eens gezien. Achteraf heb ik, mede namens u allen, een brief geschreven aan de Stichting Indië Monument Groningen, waarin ik onze teleurstelling over de gang van zaken heb uitgesproken en het bestuur geattendeerd heb op het beledigende gedrag van hun medewerker Hansen. Ook de Vereniging Draggers Bronzen Leeuw en Bronzen Kruis heeft schriftelijk van haar afkeuring laten blijken. De handelwijze van de Stichting Indië Monument Groningen gaf er blijk van dat zij de omgekomen Indië- en Nieuw-Guineaveteranen wilde herdenken met lokale bestuurlijke en militaire autoriteiten, waarbij landelijke veteranenorganisaties uitdrukkelijk werden buitengesloten. Het staat hen vrij dat te doen, maar ik stel vast dat de uitsluiting van de nog levende Indië- en Nieuw-Guineaveteranen niet getuigt van goede smaak.

Joop Swarte

PSALM

Dan zullen deze geluiden wind zijn,
als ze opstijgen uit hun plek, dan
zullen ze verwaaien, zijn ze wind.

We hebben geademd en onze adem was
als zuchten van bomen om een huis,

we hebben gepreveld en onze lippen
prevelden als een tuin in de regen,

we hebben gesproken en onze stemmen
dwaalden als vogels boven een dak.

Omdat wij onze naam wilden vinden.
Maar alleen de wind weet de plek
die wij waren waar en wanneer.

Rutger Kopland

Indië-Monument Groningen

Mevr. Schuttinga-van der Togt heeft aan de Stichting Indië-Monument Groningen het verzoek gedaan om de mogelijkheid te maken van een strooiveld voor Indiëveteranen. Bij monde van de heren Peter Kan en Anne Hilberdink, de ontwerpers, werd de mededeling gedaan dat het ingediende verzoek was ingewilligd en dat één dag na de onthulling van het Indiëmonument, dus 12 juni jl., de as is verstrooid van een Indië-veteraan in het bijzijn van dhr. W. Veldkamp, maatschappelijk medewerker van de B.N.M.O., die dit persoonlijk op 13 juni aan mevr. Schuttinga liet weten.

Klaas Schuttinga

Zij de eersten, wij de laatsten

Realiseren wij ons, als lezers van "Sobat" dat het in het jaar (1996) 400 jaar geleden was, dat de eerste Nederlanders voet aan wal zetten in Bantam?

De lucratieve handel in specerijen, die met betrekking tot Europa aanvankelijk geheel in handen was van Portugal, was na de verovering van dat land door Spanje (met welk land wij in oorlog waren) voor de Nederlanders aanleiding om zich zelf in de handelsvaart naar de Oost te begeven.

In Amsterdam werd toen de "Compagnie van Verre" opgericht, met het doel een handelsreis naar Indië te organiseren. Een zekere Cornelis de Houtman, die enige jaren in Portugese dienst had gevaren, was op de hoogte van de vaartroute naar het Oosten. En zo voeren begin april 1595 de schepen "Amsterdam", "Duyfken", "Hollandia" en "Mauritius" uit, om na allerlei omzwervingen en ontberingen bijna een jaar later de Indische Archipel te bereiken. Ook Bantam werd toen aangedaan. De Houtman had de leiding over de handelsactiviteiten en Pieter de Keyzer was verantwoordelijk voor de navigatie.

Bantam was in die dagen een belangrijk internationaal gebied voor kooplieden uit de Arabische landen, China, Malakka, India en de Sunda-eilanden, terwijl de Portugezen op dat moment de enige Europese handelaren waren. De handelstochten, die ook daarna plaatsvonden, werden een groot financieel succes. Maar om krachten en financiën te bundelen en om dreigende gewapende conflicten met de Portugezen, Spanjaarden, Engelsen en ook Aziatische staatjes gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden, werd in 1602 besloten tot oprichting van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (V.O.C.). En zo kreeg de V.O.C. het monopolie op de handel met de Oost en verwierf het recht om de Republiek der zeven Verenigde Nederlanden te vertegenwoordigen.

Wegens conflicten met de lokale machthebbers in Bantam werd de hoofdzetel van de V.O.C. naar Jakarta, het latere Batavia, verplaatst. Omdat de interesse van de V.O.C. – nu gedirigeerd vanuit Batavia – ook elders in de Archipel lagen, met name in de Molukken, raakte het Sultanaat Bantam meer en meer op de achtergrond.

Uit de 16e/begin 17e eeuw is er, dacht ik, in Bantam niet veel meer over van wat nog herinnert aan de V.O.C.-periode. Het staat mij echter bij, dat we met een groepje mannen van de D. Cie. op een zondagse excursie eens een bezoek brachten aan de ruïne van een door de Hollanders gebouwd fort of versterkte nederzetting (factorij), waar overigens niet veel meer van over was dan wat restanten van een fundering. De naam "Speelwyk" spookt door mijn hoofd, maar ik weet niet zeker of die naam in dit verband juist is. Misschien is er iemand onder de lezers die daar wat meer van kan vertellen? Ook lag in die omgeving onder een afdakje een bij de val van Malakka in 1641 op de Portugezen veroverde kanonsloop (met de obscene hand!). Een zelfde exemplaar, bekend als het "Heilige kanon", ligt/lag in de oude benedenstad van (nu) Jakarta.

Indertijd ontstond daar als offerplaats de vruchtbaarheids-cultus, gebruikt door (onvruchtbare) vrouwen. Een legende wilde, dat als deze kanonslopen verenigd zouden worden, d.w.z. niet door mensenhand, het dan gedaan zou zijn met de macht van de Belanda's in Indonesië. Nou, dat laatste is al geruime tijd het geval, maar hoe het met de kanonslopen is afgelopen, is mij niet bekend.

In de dagen van Daendels, begin 1800, toen Nederland in de Napoleontische invloedssfeer terecht was gekomen,

Bataafse Republiek, werd de Grote Postweg aangelegd, die aansluitend aan bestaande lokale wegen, van Oost naar West, dwars door Java liep en in Bantam bij Anjer uitkwam. De zware eisen die hierbij aan de Sultan werden opgelegd stuitte op verzet, waarna het leger van Daendels naar Bantam trok en het Sultanaat inlijfde. Daendels regeerde met harde hand, zijn bijnaam luidde niet voor niets "Tuan Besar Guntur", of wel de "Donderende Grote Heer". Tijdens het Engelse tussenbestuur onder Raffles (1811-1815), kwam tenslotte een definitief einde aan een Bantamse rijk. In 1813 werd Bantam onder Engels bestuur ingelijfd.

De bevrijding in Nederland van het Franse juk leidde tot het instellen van een koningschap en toen na het congres van Wenen in 1815 Nederland de meeste van zijn Overzeese bezittingen terug kreeg, maakte de kolonie als Ned. Indië deel uit van het Koninkrijk der Nederlanden, wat formeel zou duren tot de soevereiniteitsoverdracht aan de Republiek Indonesia Serikat op 27-12-1949, een datum die ons nog vers in het geheugen ligt.

Bekent in Bantam (en daarbuiten) werd in het midden van de vorige eeuw de Assistent-Resident van het regentschap Lebak, E. Douwes-Dekker, die in Rangkas-Bitoeng zetelde en die opkwam tegen de knevelarij van de bevolking door de Regent. Deze voorvechter van maatschappelijke en koloniale hervormingen werd na zijn ontslag als bestuursambtenaar, als schrijver van de "Max Havelaar" beroemd onder het pseudoniem "Multatuli".

Met betrekking tot de vorige eeuw kan nog worden vermeld de opstanden die er in 1888 als gevolg van geloofsfanatisme uitbraken, maar die daarna spoedig werden bedwongen. De belangrijkste gebeurtenissen van deze eeuw volgen elkaar op in snel tempo. Ook in 1925 braken er ongeregelheden uit, nu als gevolg van communistisch gestook. Door deze – en eerder genoemde opstootjes – stond Bantam als traditioneel onrustig bekend.

Als de oorlog in het verre Oosten is uitgebroken en ook Ned.-Indië daarbij betrokken raakt, vinden op 2 maart 1942 de Japanse landingen plaats bij Merak en in de Bantam-baai. Java capituleert en vrijwel geheel Ned.-Indië wordt door de Japanners bezet.

Dan, na het einde van W.O. II op 15-08-1945, vindt twee dagen later in Jakarta de "Proklamaat Kemerdekaan Indonesia" plaats.

"Kami bangsa Indonesia dengan ini menyatakan kemerdekaan Indonesia" (Wij, volk van Indonesië, verklaren hierbij de onafhankelijkheid van Indonesië), zo luidde de aanhef van de door Sukarno en Hatta ondertekende proclamatie. De toestand blijft onduidelijk; geallieerde landingen blijven aanvankelijk uit.

Europeanen, nauwelijks "bevrijd" uit de kampen, worden gemolesteerd. Ten tijde van dit gezagsvacuum, bekend als de "Bersiap-periode" (bersiap = in actie komen, paraat zijn), gebeurden er vreselijke dingen t.a.v. o.m. Indo Europeanen, Hollanders, Ambonnezen en Chinezen, maar ook onderling werd er door Indonesiërs gerampokt en vermoord. Ook in Bantam is het onrustig en in het nabij gelegen Tangerang moeten met name Chinezen het met de dood bekopen. Vanwege de onoverzichtelijke situatie wordt alles over één kam geschoren en spreekt men van extremisten.

Tijdens de 1e Politieactie wordt Bantam ongemoeid gelaten; Nederlandse troepen, ter ondersteuning van het

Binnenlands Bestuur, arriveren eerst in 1946.

En dan ... als 'hekkesluit' verschijnt in het laatste kwartaal van 1949 nog even het 432e Bat. Inf. Als wij in december van dat jaar Bantam verlaten en elders op Java of daarbuiten nog een bestemming krijgen, dan is het daar voor ons voorbij. Bantam ligt dan achter ons, maar ook na deze episode is het intussen als weer vijftig jaar geleden dat de banden met het moederland – en dat geldt uiteraard voor heel Indonesië – voorgoed werden verbroken.

Behoorden de mannen van De Houtman en De Keyzer, en vervolgens van de V.O.C. tot de eerste Nederlanders die in

het Bantamse de dienst uitmaakten, wij van 432 behoorden tot de laatsten die er het Nederlandse gezag vertegenwoordigden. Iets om trots op te zijn, of juist niet? Ach beste lezer, die vraag moet een ieder voor zich maar beantwoorden. Persoonlijk waardeer ik het, dat ik dit laatste stukje overzeese geschiedenis bewust heb mogen meemaken. Relativerend na zoveel jaren kijk ik met gemengde gevoelens terug. Wij werden geroepen, het heeft zo moeten zijn. Maar één ding is zeker, neer ging toen onze vlag, voorgoed.

Vaandrig

Veteranendag

Op zaterdag 6 juli 2002 werd te Dalen de 8e jaarlijkse veteranendag gehouden. Deze dag wordt jaarlijks georganiseerd door het bestuur van de Stichting "Dametin" (Dalen met Indië), met medewerking en ondersteuning van Gemeente, Provincie en Defensie. De veteranen waren vanaf 08.30 uur reeds welkom in de grote tent. De genodigden werden vanaf 09.45 uur ontvangen in "De Spinde".

In "De Spinde" werd een welkomstwoord, namens het bestuur, gesproken door dhr. L. Groefsema (ceremoniemeester).

Onder de genodigden waren aanwezig enkele generaals en andere militaire autoriteiten, de burgemeester van de gemeente Coevorden, pater Van de Bol, zelf Indië-veteraan, en afgevaardigden van diverse veteranenorganisaties. Ook twee leerlingen van de Wessels Boerschool (de openbare basisschool), t.w. Jannieke Hazelaar en Wendy v.d. Veen waren aanwezig. Zij waren als VIP-gasten uitgenodigd omdat ze de beste tekeningen maakten over Indonesië, het voormalig Ned. Indië, n.a.v. de verhalen die enkele veteranen op hun school verteld hadden.

Om 10.45 uur werd het vertrek vanuit "De Spinde" naar de grote tent aangekondigd.

Om 11.00 uur werd een woord van welkom uitgesproken tot alle aanwezigen door dhr. L. Groefsema, waarna hij het woord gaf aan dhr. G. Rotman, voorzitter van de Stichting "Dametin". Hierna werd een toespraak gehouden door de Generaal Majoor L. Noordzij, Cdt. 1^e Divisie 7 December en door Pater L.M. van de Bol.

Deze toespraken werden gehonoreerd met een zeer groot applaus.

Om 11.30 uur was het tijdstip aangebroken om te vertrekken naar het monument nabij "De Spinde" voor de ceremonie.

Toen men bij het monument aankwam,

stond de Koninklijke Militaire Kapel reeds te spelen. De K.M.K. verzorgde de muzikale omlijsting tijdens de ceremonie.

Hier werden toespraken gehouden door de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht, tevens Inspecteur der veteranen en Mr. Ing. B.P. Jansema, burgemeester van de gemeente Coevorden. Vervolgens werd het gedicht "STILTE" gedeclameerd door mev. A.G. Steenstra uit Emmen. Genoemd gedicht is in 2001 reeds voorgedragen tijdens de herdenking in "Het Rengerspark" te Leeuwarden. Zie hiervoor "Sobat" Nr. 79, pagina 20/21 van oktober 2001.

De toespraken werden zeer aandachtig aangehoord. Dat gold zeker ook voor het gedicht van mev. Steenstra. Er waren dan ook velen die haar gevraagd hebben naar een copie van het gedicht. De vlaggenparade werd geleid met het aangeven van de diverse commando's door de Lt. Kol. W.P.J. Patist, waarna 2 coupletten van het Wilhelmus werd gespeeld door de Koninklijke Militaire Kapel. Het Wilhelmus werd door de vele aanwezigen uit volle Borst meegezongen.

Een overzicht van de gelegde kransen en bloemstukken.

Hierna werden kransen gelegd door Lt. Gen. de Veer; Gen. Maj. Noordzij namens 1e Div. 7 Dec.; burgemeester Jansema samen met Jannieke Hazelaar namens de gemeente en de openbare basisschool en dhr. G. Rotman samen

Krans van VOMI Zuid-Oost Drenthe. Secr. Dalen.

met Wendy v.d. Veen namens de Stichting "Dametin". Vervolgens werd nog een drietal bloemstukken gelegd: namens VOMI Zuid-Oost Drenthe door mev. Anneke de Vis-Bloem (secr. VOMI Zuid-Oost Drenthe en Edo Meezen, bestuurslid VOMI Afd. Hoogeveen); namens de FIM (Federatie Indië Militairen) door dhr. B.J.W. Tellman en dhr. A.B.A. Roemaat; Namens N.W.I.A. door dhr. G.J. Tijink. Hierna werden Lt. Generaal C.J.M. de Veer, Generaal Majoor Noordzij, burgemeester B.P. Jansema en dhr. G. Rotman verzocht op het ere-podium plaats te gaan nemen om het defilé af te nemen.

Na deze plechtigheid gingen de genodigden nog even naar "De Spinde" voor een hapje en een drankje om vervolgens gezamenlijk naar de grote tent te gaan voor het nuttigen van een nasi-maaltijd. In het dorp was een Indische markt georganiseerd, die door de vele aanwezigen werd bezocht. Hier kon men

nog vele bekenden ontmoeten. Al met al was het een fijne dag en gelukkig was het tijdens het officiële gedeelte droog weer.

R. Grit

Derde Lustrum VOMI Rivierenland/Oost-Gelderland

VOMI Rivierenland/Oost-Gelderland kon na veel voorbereidingen op woensdag 8 mei jl. enkele honderden reünisten verwelkomen in de "Fly Inn" van de Oranjekazerne in Schaarsbergen. Dat is voor ons inmiddels geen onbekende locatie, we zijn in al die jaren zo'n beetje vaste klant in de kazerne, met uitzondering van één jaar, toen de toenmalige gamizoenscommandant van mening was dat de VOMI geen onderdeel-historie had en het dus maar elders moest gaan zoeken.

Ons eerste lustrum vierden we op 1 juli 1992 in de Kumpulan van Huize Bronbeek, die toen net geopend was. Een enorme show door het Jachthoorncorps werd door de vele aanwezigen hogelijk gewaardeerd; het was de eerste en helaas de laatste keer dat we een militaire band konden inschakelen. Velen van hen zijn later bij de crash in Eindhoven met de Hercules omgekomen. Als gastspreker trad toen, helaas later overleden lid van de Raad van Advies, Majoor b.d. Sjoerd Lapré, Ridder MWO, op.

Op 26 april 1997 de 2e jubileum-reünie, weer in de Oranjekazerne in Schaarsbergen.

Op de grote appèlplaats sprak Gen. Maj. Nicolai, in die tijd Cdt. 1 Div. 7 Dec., woorden van waardering voor de inzet en het afzien van de Oud-Indiëgangers en de offers, die daar gebracht werden. In het indrukwekkende gala-uniform van de Gele Ridders werd passende muziek ten gehore gebracht. Ook hier was onze oud-voorzitter, dhr. Jan Dijkema, gast-spreker. Hij heeft trouwens al onze reünies bezocht. De club "Comique" bracht een verstrooelend programma, waar de 500 reünisten in de theaterzaal van genoten. Ter herinnering aan deze dag konden wij alle sobats een speciaal ontworpen wandtegel aanbieden en de dames een roos.

En dan nu: het 3^e lustrum op woensdag 8 mei 2002 in de Oranjekazerne in de geheel gerestaureerde "Fly Inn" kantine, zeg maar liever zaal. De naam "Fly Inn" herinnert aan de tijd dat dit deel van het complex tot voor enkele jaren het domein was van de LETS (Luchtmacht Electro Technische School). Rond negen uur kwamen de eerste bestuursleden op het stil en verlaten parkeerterrein aan en die aanblik aanschouwend zei één van hen: "ach, wacht hier maar even, de tent zal nog wel dicht zijn". Maar de deur was wel open en met verbazing werd geconstateerd dat er al het nodige volk binnen was: standhouders, maar zelfs ook al leden, die het principe huldigden van beter een uur te vroeg dan een minuut te laat. En daarbij te realiseren dat de ontvangst van de deelnemers gepland was tussen 10.00 en 11.00 uur. Maar om 10.30 uur was de zaal al vol en de standhouders (in alfabetische volgorde, Aurora, Pikulan en Wim's militaria) trokken al veel belangstelling, terwijl koffie en gebak hun bestemming vonden en Oosterse muziek, maar ook 'evergreens', de toch al uitstekende sfeer verhoogden.

In het gebruikelijke welkomstwoord werd allereerst uiteraard een minuut stilte gehouden om onze in de tropen gesneuvelden sobats en hen, die ons in het afgelopen verenigings-

jaar zijn ontvallen, waaronder:

- onze oud-voorzitter Harrie van Tuil
- onze oud-secretaris Wim Gosselink
- onze oud-bestuurslid Kees Jacobs
- de voorzitter van onze regio Culemborg en omgeving Willem van Dijk,

te herdenken. Moge zij allen rusten in vrede. Onze leeftijd speelt toch ook een steeds grotere rol in het functioneren, onze lichamelijke activiteiten nemen geleidelijk af, bezoeken aan verenigingsbijeenkomsten, zoals reünies, worden door meerderen bezwaarlijk ervaren. We mogen dan ook waardering opbrengen voor het gegeven dat de regio-bijeenkomsten in Arnhem (de 'soos') en Culemborg in een warme belangstelling staan.

In het najaar van 2001 zijn we een hernieuwde ledenwerf-campagne gestart, hetgeen 25 nieuwe leden opleverde. Een gering aantal, zeker indien afgezet tegen de vele honderden propaganda-folders. Er kwamen leuke en minder leuke reacties op. In dat verband willen wij u één commentaar niet onthouden, een brief, die wij hier woordelijk citeren: *"Met enige verwondering ontving ik een informatie over de doelstellingen van de VOMI met het verzoek om mij als lid aan te sluiten. Ik ben nu al meer dan 51 jaar terug uit Indonesië en nog nooit eerder mocht ik iets vernemen over deze of een andere veteranenorganisatie met opgave van doelstellingen en met bepaalde voordelen, aan het lidmaatschap verbonden, afgezien van het feit, dat ik wel enige keren de reünies van mijn oud onderdeel, 413 B.I., heb bijgewoond. Alhoewel ik mijn militaire periode als positief blijf beschouwen, heb ik toch weinig behoefte om mij nu nog als een soort hekkensluis aan te sluiten bij uw organisatie. Dan had VOMI zich heel wat eerder dienen te presenteren. Met hoogachting, ..., oud res. kapt. der K.L.". Einde citaat.*

Op die brief hebben wij maar niet gereageerd. Hij woont in één der grote steden in onze regio, waar geregeld bijeenkomsten zijn en veel publiciteit – óók door de gemeente – aan het veteranen-gebeuren wordt gedaan.

Binnen ons Algemeen bestuur is er het nodige gebeurd, met als hoogtepunt het aftreden van het oude bestuur en werd er een geheel nieuw bestuur met meerderheid van stemmen aangenomen. Daarbij wordt gestreefd naar verjonging, op zich een goede zaak, alleen 'hoe' is nog de studie. Samenwerking kan positief zijn, samengaan is een andere zaak.

Financieel hebben we 2001 positief kunnen afsluiten en een reserve geboekt voor deze dag, waardoor u getuige zult zijn van twee wervende shows. Na nog enkele interne aangelegenheden ter sprake gebracht te hebben, werd het hoog tijd voor het zogenoemde 'gezellig samenzijn', waarbij de tongen goed los kwamen, mede als gevolg van het op volle kracht werkzaam bar-personeel. Terwijl de zanger Poetiray toonde hoe goed zijn stem was en hoe groot zijn repertoire, brachten enkele dames van het

Instituut voor de Sobat

V.H.K. (Verkoop Hulpen Krasloten) gezamenlijk meer dan 1200 krasloten aan de man/vrouw, waaruit bleek dat de animo voor een gokje ook in deze kringen zeker leeft. En tussen dat alles door werd er ook nog rondgegaan met warme en koude borrelhapjes.

Dansend als op Tahiti in juiste klederdracht.

Inmiddels werd op het podium en in de kleedkamers alles in gereedheid gebracht voor het eerste optreden door de 6-vrouws-dansgroep "Oriëntaal Breeze", die gedurende ruim een half uur alle aanwezigen in tropische sferen brachten, gekleed in authentieke kostuums uit de Polinesische eilanden. Een uitermate kleurrijk en muzikaal schouwspel, waar velen niet genoeg van kregen en meerdere sobats moeite hadden met hun leeftijd! Het slotnummer 'Tahiti' was het eind van dit eerste optreden.

Dansend tussen het publiek in de zaal.

Al spoedig was het tijd om in gesloten gelederen af te marcheren naar het nabijgelegen 'restaurant'. Voor degenen, die moeilijk ter been zijn, werden pendelbusjes ingezet, waarvan een dankbaar gebruik werd gemaakt. De rijstmaaltijd was in één woord voortreffelijk, je hoorde dan ook overal grote waardering uitspreken.

Een voortreffelijke maaltijd.

Met na het nagerecht echt genoeg gegeten te hebben werd de terugtocht naar de "Fly Inn" gemaakt. Toen iedereen weer binnen was trad de dansgroep nogmaals voor het voetlicht, gekleed in Oosterse kleding (bijna uit een sprookje uit Duizend en één Nacht) en konden we nu genieten van een perfecte Oriëntaalse show.

Tot het laatste hoekje in de zaal was alles bezet.

Wellicht niet allemaal, want enkele buikdanseressen begaven zich tussen de menigte en pikten daar een paar veteranen uit, die meegesleurd werden naar het podium om mee te dansen. Die constateerden toen dat ze echt niet meer zo jong waren als ze dachten; hadden duidelijk moeite met bepaalde figuren door de aanwezigheid van een buik(je) of iets dergelijks. Het was een komisch geheel, een waardig slot van het optreden door de "Oriëntaal Breeze".

De dag naderde zijn einde, er werd natuurlijk nog nagepraat en na het slotwoord, waarbij ook even werd stilgestaan bij toekomstgerichte verwachtingen, ging een ieder (voorzover viel op te maken) meer dan voldaan huiswaarts. Einde van de viering van het 3^e lustrum. En nu zit de organisatie alweer te piekeren over een vervolg, niet over vijf jaar, maar in 2003.

Ingezonden door Th.J. Koning

Een nieuw monument

Op de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Veteranen-Platform was Kol. KL b.d. Chr. P. Vermeulen uitgenodigd de bestuursleden 'bij te praten' over de stand van zaken rond het nieuwe monument voor militairen die niet zijn teruggekeerd van vredesmissies. De heer Vermeulen is voorzitter van het uitvoerend comité voor dit monument.

Er zijn inmiddels 6 jaar verstreken sedert de toenmalige Minister van Defensie, Voorhoeve, het initiatief nam tot de verwezenlijking van een zodanig monument.

Van begin af aan leidde het tot intensieve discussies met de Indië- en Nieuw-Guineaveteranen, vooral omdat in die groep de vrees leefde dat het nieuwe monument min of meer zou worden samengevoegd met het Nationaal Indiëmonument. Ook in het bestuur van het Veteranen-Platform ontstond overigens weer een discussie, ditmaal rond de vraag of de Korea-oorlog al dan niet als een vredesmissie kan worden beschouwd. Die vraag is daar overigens niet beantwoord, maar het maakte wel iets anders duidelijk, namelijk dat er in de gedachten van sommige veteranen een soort hiërarchie lijkt te bestaan tussen oorlogs- en vredesmissies.

In de dood worden alle mensen verenigd. De dood was niet anders voor de jonge militair die in Korea sneuvelde, in Indonesië, in Irian Jaya, in Libanon, in een onderzeeboot, een vliegtuig of een tank. Ze gingen allen in opdracht van een democratisch gekozen regering, deden hun plicht naar vermogen en vonden bij de uitoefening van die plicht de dood. Het verdriet van de nabestaanden is niet anders doordat de één in een oorlogsopdracht en de ander in een vredesmissie het leven liet. Alle militairen die niet terugkeerden

verdienen in gelijke mate ons respect en daar staan wij als vereniging dan ook voor, maar dat neemt niet weg dat wij begrip hebben voor de eigenheid van de herinneringen en de mate waarin veteranen zich betrokken voelen bij bepaalde missies. De ervaringen van degenen die wél terugkwamen zijn net zo verschillend als de gebieden waar zij hun plicht vervulden. Zelfs de taal die veteranen binnen de verschillende groepen gebruiken om hun herinneringen uit te wisselen is anders en bepaalt mede de mate waarin ze zich thuis voelen in de groep.

Uit het voorgaande blijkt naar ik hoop, dat ik niet zo'n voorstander ben van het onderscheid tussen zogenaamde 'oorlogsveteranen' en 'vredesveteranen'. Het is de aard van de opdracht die verschillend is maar daar blijft het dan ook bij. Vrede bewaren of afdwingen lijkt mij een bijzonder eervolle opdracht en trouwens, het herstellen van Orde en Vrede mag je van mij best een vredesmissie noemen.

Op 12 april van dit jaar is de opdracht tot de bouw van het nieuwe monument verstrekt. Het is de bedoeling dat die op 26 juni 2003 onthuld wordt. Waarschijnlijk kan er ook iets aan het 'voorpaviljoen' gedaan worden, want die ziet er ook niet al te best meer uit.

Ik weet niet of de data waarop in Roermond herdacht wordt tot in lengte van jaren hetzelfde zullen blijven, in juni en september, maar ik hoop wel dat, wanneer alle Indië- en Nieuw-Guineagangers over 20 of 30 jaar overleden zullen zijn, de herdenkers van dan nog steeds even stil zullen staan bij de gevallen sobats van toen.

Jaap Swarte

Voor U gelezen door VOMI Noord-Brabant Oost

Ouderen: (eventueel) belastinggeld terug

Na inspanningen van het Ouderenappèl Eindhoven en de Eindhovense belastingwinkel, gaat de belastingdienst ouderen actief benaderen met de mogelijkheid om belastinggeld terug te krijgen.

Bijna alle ouderen met alleen een AOW-uitkering kunnen de ouderdomsaf trek, ziekenfondspremies, buitengewone uitgaven voor ziektekosten en kosten voor huisapotheek, claimen.

De mensen, die in aanmerking komen krijgen een brief en een aangiftebiljet + diskette toegestuurd.

Het gaat om alleenstaande 65-plussers met een inkomen tot ca. 13.000 Euro en echtparen met een gezamenlijk inkomen tot 20.000 Euro.

Volgens het Ministerie bestaat de doelgroep uit zo'n 600.000 personen.

(E.D. 12-06-02)

Mobiele Senior wacht maanden op rijbewijs

De autorijdende zeventig plusser is in het ergste geval zo'n twintig weken zoet met het verplicht vernieuwen van het rijbewijs, om maar niet te spreken van de daaraan verbonden hoge kosten.

De verwerkingstijd bij het CBR is opgelopen naar acht weken. Moet er voor de medische verklaring nog een bezoekje aan de medische specialist worden gebracht, duurt de aanvraag nog langer.

Voor een oogcontrole kan de wachttijd gemiddeld 12 weken zijn.

Mensen van zeventig jaar en ouder moeten echt vier maanden, voordat hun rijbewijs verloopt, zelf actie ondernemen, anders kunnen ze een tijdje niet rijden.

(E.D. 20-06-02)

Het VOC schip "Duyfken" in Nederland

In "Sobat" Nr. 78 van augustus 2001 attendeerde sobat C. van den Heuvel uit Australië ons op de komst van de replica "Duyfken". Op de voorplaat van dit nummer was de boot afgebeeld.

In dit augustusnummer 2002, dus exact 1 jaar later, kan vermeld worden dat dit schip van slechts ca. 20 meter lang op 28 april 2002 veilig op Texel is aangekomen waar het verwelkomd werd door Prins Willem Alexander en Maxima. Na het vertrek op 5 mei 2001 vanaf Sydney waren 18.200 zeemijlen (33.700 km) afgelegd.

In het kader van de viering 400 jaar VOC maakt het schip een rondreis door Nederland en trekt veel belangstelling. Een bezoek aan dit schip is zeker de moeite waard en de mogelijkheid hiertoe is er nog en wel van 13 - 19 augustus in Vlissingen; 20 - 26 aug. in Rotterdam; 27 en 28 aug. in Delfshaven en tenslotte ter gelegenheid van de wereldhavendagen in Rotterdam nog van 3 tot 8 september. Het ligt in de bedoeling, als de financiële middelen aanwezig zijn, dat het schip terug naar Australië zal zeilen.

Mocht u in meer details geïnteresseerd zijn, dan kunt u via internet met diverse sites verbinding krijgen op de bekende wijze via de zoekprogramma's.

J. W. de Jong

L.V.C.

Na 50 jaar in het vergeetboek te zijn geraakt, hield de L.V.C. (Lucht Verplegings Compagnie) op 13 april 2002 haar 3^e reünie.

Het openingswoord werd gevoerd door dhr. J.W. Bilderbeek, Sgt. b.d.

Onder de aanwezigen bevond zich dhr. W. Buis (83 jaar), Sgt. KNIL b.d.

Hij vertelde hoe hij eind 1945 met een groep inheemse KNIL militairen van Makassar naar Batavia (Goenoeng Sahari) was gekomen om aldaar de L.V.C. van de Engelsen, met als commandant Kolonel D.L. Asjes, over te nemen en om het eventueel verder te gaan uitbreiden met de KNIL kapitein De Haan en andere kaderleden voor de nodige detachementen op de verschillende eilanden. In 1946 werd het onderdeel aangevuld met O.V.W.- en dienstplichtige militairen.

De L.V.C. is altijd een zelfstandig opererend onderdeel geweest in samenwerking met de M.L. KNIL/MLD.

Pas later werd er ook voor de V.T.D. (Verplegings Transport Dienst) gedropt volgens een droppingsorder. Niet alleen levensmiddelen werden gedropt, maar ook Pest-vaccin voor

de M.G.D. (Militaire Gezondheids Dienst) om de bevolking te kunnen inenten. Verder hooi en haver voor het paarden-depôt van het KNIL.

Tijdens deze reüniedag werd door dhr. D. van Bente (88 jaar), sgt. maj. KNIL b.d., aan de reünie-commissie een rood-wit-blauw vlag met daarop in de witte baan afgedrukt het embleem van de L.V.C. aangeboden.

Deze vlag is geschonken door dhr. Henk van Ham, korp. b.d.

Dhr. Van Bente memoreerde hoe hij in 1948 als commandant met zijn jongens op de vliegbasis Talang Betoetoe (Palembang) van een oude Japanse hangaar een leefbaar onderkomen had gemaakt, uiteraard voorzien van de nationale driekleur voor appél en vlaggen parade.

Het in ontvangst nemen van de vlag. Van L. naar R.: Cas Oudman, Gritus Uildricks, Sgt. Maj. B.d. Van Bente, Korp. B.d. Henk van Ham.

De oude Japanse hangaar.

In december 1950 werd het detachement overgedragen aan de T.R.I.S. (Tentara Republik Indonesia Serikat), waarbinnen het parachute vrouwen nog bijgebracht moest worden.

Ingezonden door G. Uildricks

Herdenking Tilburg

Bij het Indiemonument te Tilburg werd op 25 mei jl. een herdenking gehouden, de sterfdag van onze legercommandant Generaal Spoor en de dag van de herdenking van de 60 omgekomen Tilburgse militairen, bij hun eigen monument.

Reeds vroeg kwamen de eerste gasten bij de kerk aan en om 11.00 uur was de kerk geheel gevuld. Terwijl de Nwe. Koninklijke Harmonie "Young Amadeus" speelt, gaan de vaandels van de diverse groeperingen naar het altaar gevolgd door de kinderen van groep 7 en 8 van de basisschool "de Armhoefse Akkers", met de foto van het monument. Het monument is nl. geadopteerd door de kinderen van groep 8 en zij gaven deze dag hun taak over aan groep 7. Adjutant Brauns geeft het woord aan dhr. P.C.J. Knegt, voorzitter van de stichting. Hij heet allen hartelijk welkom en zegt verheugd te zijn zovelen hier te zien om bij ons, nee bij uw monument de herdenking bij te wonen van de 60 gesneuvelde Tilburgse militairen. Dat dit monument aan de verwachtingen voldaan heeft, blijkt uit de vele bloemen die op bepaalde data bij het monument gelegd worden en ook door de bloemstukken die na een feest of een begrafenis naar het monument gebracht worden. Hij vindt het jammer dat de gemeente noch het bedrijfsleven enige medewerking aan de herdenking willen verlenen. Hij dankt vooral de leiding van het G.G.Z., de heren van de Nationale Reserve onder leiding van adjutant W. Brauns, de Nwe. Kon. Harmonie en het Moluks gemengd koor, alsook de jongens en meisjes van de basisschool "Armhoefse Akkers" en niet te vergeten de Scouting voor hun medewerking aan deze dag. Moge het een waardige herdenking worden. Mevr. Pijnenburg zingt het lied "Heer blijf bij mij", waarna een inleidend gebed door de aalmoezenier Hanz Louws wordt uitgesproken. Daarna zingt het gemengd Moluks koor o.l.v. Jan Sopamena het Maleise "Onze Vader", een gebed zoals dat tijdens de Japanse bezetting in de kampen gezongen werd. Hierna wordt het Dodenappèl afgenomen door Lt. Ter Zee P.J.M. de Vet. Majoor P.A.J.M. de Vet meldt de Tilburgse gesneuvelden 'Present'. Hierna volgt een collecte als bijdragen in de kosten. De Nwe Kon. Harmonie speelt intussen het "Concert Choral".

Herdenking bij het monument.

Vervolgens krijgt Aalmoezenier Hanz Louws het woord. Hij begint zijn toespraak met "Memento Mori" ... Gedenk hen die gestorven zijn.

En vervolgt met: Een opdracht die uit het hart komt. Herdenken ... In stilte dankbaar vertoeven bij onze o zo geliefde doden ... Vandaag staan uw vrienden van weleer in het volle licht. In volle overtuiging en uit plichtsbesef deden zij wat gedaan moest worden. Zij hadden toen weinig supporters en later nog minder. Vrienden. Juist dat maakt het herdenken van hen, uw vrienden en toenmalige stadsgenoten, nóg waardevoller. Hij besluit zijn toespraak met: herdenken dwingt ons tot verplichting dat waar te maken, wat we in onze dierbare doden zo waarderen. Herdenken dwingt ons allen tot een grote mate van inzet voor gerechtigheid, onkreukbaarheid en vrede. Onze dierbaren, uw vrienden, schreven geschiedenis. Hun verhaal kan en mag niet gemist worden in het totale verhaal van de geschiedenis ... Ook al zijn de politieke opvattingen en inzichten nóg zo gewijzigd. Daarom brengen wij ons hun verhaal in herinnering ... Niet om verhalen op te halen ... maar om ons te realiseren dat het hier om mensen gaat die met hun verhaal een onvergetelijke boodschap willen doorgeven.

En die boodschap is:
**"LEEFT IN VREDE MET ELKAAR
 TOT MIJN GEDACHTENIS
 EN MAAKT ZO IN UW DADEN WAAR
 DAT LEVEN LIEFDE, VREDE IS"**

Daarna brengt Mevr. Pijnenburg op ontroerende wijze het lied "Nearer my God to thee" ten gehore. Hierna volgt de overdracht van de taak van groep 8 aan groep 7 en ook de foto van het monument wordt overgedragen. Eén van de leerlingen draagt nu het gedicht "Merdeka" van Toon Tellegem voor:
*"Een man dacht dat hij vrij was, en een engel sloeg hem neer
 Een man zei dat hij vrij was, en weer sloeg de engel hem neer
 Maar de man zei opnieuw dat hij vrij was en opnieuw sloeg
 de engel hem neer
 Toen schreeuwde de man dat hij vrij was, dat hij altijd vrij
 was, dat hij nooit anders dan vrij zou zijn en de engel sloeg
 hem tot bloedens toe neer.
 En schaamte en vergeefse moeite woelen op en verspreiden
 zich als stof over de aarde, en de man stamelde dat hij vrij
 was en dat hij dacht dat hij vrij was en de engel vloog weg.
 Na het spelen door de N.K.H. van "Song end Dance"
 spreekt de Aalmoezenier Louws een gebed uit en geeft allen
 de zegen.
 Samen met het Moluks koor zingen nu allen het 6^e couplet
 van het Wilhelmus.*

Hierna gaan allen naar het monument. Hier is de Erewacht, gevormd door militairen van de Nationale Reserve onder commando van Korp. 1^e Kl. De With, reeds opgesteld. Ook de vaandels krijgen een plaats naast het monument. De Ceremoniemeester, de Adj. W. Brauns, geeft nu aan de commandant opdracht tot 'vlaghijsen'. Tijdens deze ceremonie stonden alle veteranen stram in de houding. Daarna brengt het Moluks koor het lied "Engkaulah Bahagianku" ten gehore, gevolgd door een toespraak van de Hr. Van Rooy, voorzitter VOMI Noord-Brabant Oost. Na het leggen van vele kransen en bloemstukken wordt een

minuut stilte in acht genomen, gevolgd door de "Last Post", ten gehore gebracht door Jan Poos.

Dhr. Gé de Vet sprak nog een dankwoord en verontschuldigde zich dat hij niet allen kon uitnodigen tot het nuttigen van een kopje koffie, maar door het uitblijven van enige subsidie van de gemeente was dit niet mogelijk.

Na het commando "Geef acht ... Breng eregroet" werd met medewerking van het Moluks koor het Wilhelmus gezongen, waarmede de plechtigheid besloten werd. Met een defilé langs het monument, het commando "Op de plaats rust" was het besluit van een zeer geslaagde en voor velen een intens beleefde herdenking.

G.A.J. de Vet

Herdenking

In het stadhuis, Burchtstraat te Nijmegen, wordt op vrijdag 6 september 2002 een herdenking gehouden van de 59 gesneuvelde Nijmegenaren in het voormalig Nederlands-Indië 1945 - 1950. Info: J.H.F. van Son te Nijmegen.

Tel.: 024-3557664 (Voice Mail).

De stichting Oost-Indië Monument Zeeuws-Vlaanderen houdt op 30 augustus a.s. een herdenkingsdienst en aansluitend kranslegging bij het monument voor de 35 gesneuvelde Zeeuws-Vlaamse militairen in de periode 1945 - 1962 in Nederlands Oost-Indië en Nederlands Nieuw-Guinea. De herdenkingsdienst in de Goede Herderkerk aan de Koninginnelaan in Terneuzen begint om 14.00 uur.

Info: Dhr. J. Roovers, Evertsenlaan 38, 4535 AC te Terneuzen. Tel.: 0115-695262.

J.F.M. Roovers

VOMI Zuid-Holland Zuid geeft u hierbij een opgave van onderstaande herdenkingen in dit gebied:

Te Gorinchem op woensdag 20 september 2002.

Locatie Paardenwater te Gorinchem bij het Indië-monument.

Aanvang: 14.00 uur.

Info, bij: de heer C. de Lang. Tel. 0183-631059:

Te Binnenmaas op vrijdag 20 september 2002.

Locatie begraafplaats Essenhof te Puttershoek bij het Indië-gedenksteen.

Aanvang: 14.00 uur.

Info bij: de heer S.C. Hensen. Tel. 0186-601417 of

de heer J.J. Wieringa. Tel. 0186-601633.

Te Oud-Beijerland op donderdag 28 september 2002.

Locatie: Indië-monument op de Maniniersweg te Oud-Beijerland.

Info bij: de heer A. Moerkerken. Tel. 0186-613396 of de heer G. de Jong. Tel. 078-6771902.

Herdenking

Herdenking Stichting Indië-Monument Friesland

Op woensdag 28 augustus 2002 worden in het 'Rengerspark' te Leeuwarden de uit Friesland afkomstige militairen, die in de periode 1945 - 1962 in voormalig Nederlands-Indië en/of Nieuw-Guinea zijn omgekomen, herdacht. Deze 10^e herdenking begint om 19.00 uur.

Tijdens de plechtigheid wordt de herdenkingsrede uitgesproken door de inspecteur-Generaal der Krijgsmacht, Luitenant-Generaal De Veer.

De declamatie wordt verzorgd door Mevrouw A.G. Steenstra uit Emmen.

Muzikale medewerking wordt verleend door het Frysk Seniorenorkest.

De kranslegging wordt, zoals in vorige jaren, geopend door familieleden en/of nabestaanden, die bloemen en/of kransen leggen aan de voet van het monument. Hierna volgen de diverse instanties.

De plechtigheid wordt besloten met een defilé langs het monument, waarbij de afzetting wordt gevormd door de erewacht van oud-strijders.

Wij verwachten bij deze 2e lustrumherdenking wederom een grote opkomst. Het bestuur draagt zorg voor voldoende zitplaatsen, maar u mag gerust uw eigen stoel meenemen. In afwachting met voorgaande jaren heeft het bestuur, daartoe opgeroepen door nabestaanden en oud-strijders, besloten tot de volgende wijzigingen:

Alle zitplaatsen zijn vrij.

1. De eerste rij stoelen is gereserveerd voor sprekers en/of sprekers.
2. Voor zover nodig zijn van elke rij de twee buitenste stoelen gereserveerd voor hen, die namens diverse organisaties een krans en/of bloemen zullen leggen. Eén en ander is bedoeld om dit onderdeel van de plechtigheid zo ongestoord mogelijk te doen verlopen.

Organisaties die een krans willen leggen worden dringend verzocht dit vooraf tijdig te melden aan:

Dhr. A. Wijma, Boswei 28, 9299 HT Zwagerbosch, tel. 0511-441777, die belast is met de organisatie van de kranslegging. Niet tijdige melding kan leiden tot verstoring van dit onderdeel. Daarom doen wij een dringend beroep op uw medewerking in dezen.

Voor algemene informatie omtrent de herdenking kunt u zich wenden tot de secretaris van het bestuur, de heer J. Hoogsteen, Oosterein tel. 0511-451764.14, 9291 GR Kollum. Uw aanwezigheid wordt ten zeerste op prijs gesteld.

Het bestuur van de Stichting Indië-monument Friesland, J. Hoogsteen, secretaris

Herdenking

Op 14 juni 2002 werd op de Trip van Zoutlandkazerne te Breda weer de jaarlijkse herdenking gehouden bij het Indië gedenkteken, waarop de 30 namen van gesneuvelde Sobats van Breda en Oosterhout staan vermeld.

De opkomst van nabestaanden, collega's en vrienden was opnieuw zeer groot, ca. 180 personen.

Na de ontvangst van genodigden om 13.00 uur met drankjes, verplaatste men zich om 13.45 uur naar het gedenk-

teken op het pleintje van de kazerne. Na het signaal "Geef acht" werd om 14.00 uur de vlag half stok gehesen. Comité-voorzitter Thom Hyman sprak een woord van welkom, waarna de heer van Zwaan een kort in memoriam uitsprak.

Toespraken van comité-lid Wolf en KLU-aalmoezenier H. Kocken werden gevolgd door het dodenappél en het voordragen van een gedicht en de vele kransleggingen van het comité gedenkteken Indië Breda en diverse comités van nabestaanden en vrienden. De plechtigheid werd besloten met het blazen van de "Last Post", 1 minuut stilte, het hijsen van de vlag, het volkslied en een defilé langs het gedenkteken.

Tot besluit was er tot 16.00 uur nog een gezellig samenzijn met consumpties van alle aanwezigen in de "all ranks-mess".

Namens het comité gedenkteken Indië Breda.

J.G. Gulickx

Suggestieve gedachten

Suggestieve gedachten van een oud-voorzitter van VOMI Noord-Brabant West.

Binnen de VOMI gaan stemmen op om een samenwerkingsverband met andere bonden en/of verenigingen van Oud-Indië- en Nieuw-Guineaveteranen af te wijzen.

Een dergelijke houding heeft mij zeer verbaasd, temeer omdat de veteranenstatus ook van toepassing is op die militairen die na de Indië- en Nieuw-Guineaperiode op verzoek van de Verenigde Naties of anderszins zijn uitgezonden voor vredesmissies in de wereld. Regimenten die na de reorganisatie van de krijgsmacht daarvan nu deel uitmaken, hebben militairen die na de Indië- en Nieuw-Guineaperiode werden uitgezonden opgenomen in hun ledenbestand om zodoende de regiments-traditie en het voortbestaan van de veteranenafdeling in stand te houden.

De VOMI is een veteranenvereniging

waarbij de onderdelen van de krijgsmacht zijn ondergebracht die in het voormalig Nederlands-Indië en het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea hebben gediend. Willen wij deze traditie in stand houden, dan moeten ook wij besluiten militairen die na de Indië- en Nieuw-Guineaperiode zijn uitgezonden op te nemen als lid. De 'sterfhuis-gedachte' moeten we resoluut afwijzen en streven naar een veteranenbestand dat perspectief biedt voor de toekomst en het voortbestaan van de VOMI nastreeft met behoud van de statutaire regelgeving en eigenheid van de VOMI in ons land.

De VOMI Noord-Brabant West stelt voor vanuit haar autonomie met andere bonden en verenigingen van veteranen te onderzoeken en na gedegen contacten bespreekbaar te maken. De fusiegedachten achten wij niet haalbaar en op korte termijn niet uitvoerbaar. Wij moeten m.i. streven naar het

Engelse model van een Veteranen-legioen van alle leeftijden, waarbij de eigenheid van de krijgsmachtdelen wordt nageleefd en statutair wordt vastgelegd. Mijn ervaring is dat je daardoor de oneerlijke competitie uitsluit maar tevens een veteranenblok vormt waar de politiek rekening mee moet houden.

Beste mensen, dit zijn de ideeën van een 82-jarige veteraan, die het van belang acht dat de saamhorigheid van veteranen van alle leeftijden wordt gewaarborgd.

Als grootste vereniging van veteranen heeft de VOMI een voorbeeldfunctie om als gangmaker het Veteranen-legioen Nederland internationaal te promoten, dit samen met de veteranen van de andere krijgsmachten. Laten we dit samen proberen.

P. Nefs

Onthullingen

Onthulling Monument in I.S.K. Harskamp

Burgemeester Robbertson van de gemeente Ede heeft op het terrein van het I.S.K. Harskamp tegenover het infanteriemuseum het monument onthuld ter nagedachtenis van de 37 gesneuvelde Indiëgangers van 5-5 R.I.

5-5 R.I. werd eind 1947 uitgezonden met het m.s. "Zuiderkruis" naar het toenmalige Nederlands-Indië. Het bataljon werd ingezet in een zeer moeilijk gebied en daardoor waren het voor de jonge militairen dan ook zware jaren.

Veel van de oud-militairen zwijgen over die tijd, maar wanneer zij onder elkaar zijn, blijf. op een reünie dan wordt er nog wel eens over die tijd gesproken.

De plaquette met de namen van de gesneuvelden bestond al veel langer, doch er was nog steeds geen vaste plaats, maar vanwege de toestemming van de kazerne in Harskamp kon de plaquette een permanente plaats op het kazerneterrein krijgen.

Aan deze onthulling werd ook deelgenomen door twee nabestaanden.

Naast de burgemeester, die een toespraak had gehouden, waren verder als sprekers aanwezig de kazernecommandant R.A.H. Guttenberg, luitenant-generaal C.J.M. de Veer, ds. Colijn als oud-legerpredikant en de veteraan Wijnand Jacobs.

Er werden kransen en bloemen gelegd bij het monument, dat voor een deel door de veteranen zelf is vervaardigd (een stenen sokkel). Verder kon door het verkrijgen van sponsorgelden de zuil, met daarop de namen van de gesneuvelden, alsnog op de sokkel geplaatst worden.

Onthulling monument Den Haag

Op woensdag 18 september a.s. zal door de burgemeester van Den Haag een monument worden onthuld ter nagedachtenis aan de 161 omgekomen Haagse militairen in het voormalig Ned. Oost-Indië en Nieuw-Guinea.

Het monument wordt geplaatst aan de Prof. Teldersweg/Ver-Huëllweg (Waterpartij) aan de zijde van Madurodam, tegenover het bekende Indisch Monument 1942-1945.

De plechtigheid zal aanvangen omstreeks 11.30 uur. De waterpartij is met openbaar vervoer te bereiken met de tramlijnen 1 en 9 vanaf de stations Hollands Spoor en Centraal, uitstappen halte Madurodam.

Wij hopen dat veel van onze leden en die van de Bond van wapenbroeders afd. Den Haag e.o., aanwezig zullen zijn. Voor evt. nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot onze voorzitter Ben Weijs, tel. 010-5913046 of de penningmeester dhr. Wim Topée, tel. 070-3961998. E-mail: topy@wanadoo.nl

Onthulling gedenkteken in Boskoop

De voorbereidingen voor de onthulling van een gedenkteken, ter nagedachtenis aan de vijf sobats die in Indië zijn omgekomen, verlopen voorspoedig.

Dit gedenkteken zal geplaatst worden op het Raadhuisplein en wordt opgenomen in de beplanting bij het monument 1940-1945.

De onthulling zal plaatsvinden op zaterdag 31 augustus a.s. en zal worden verricht door burgemeester Rijdsdijk, samen met de heer A.P. Flanen, een broer van één der niet teruggekeerde sobats.

Er is spontaan medewerking toegezegd door de Christelijke Harmonie Concordia, die de plechtigheid met toepasselijke muziek zal opluisteren. VOMI leden, leden van de Bond van Wapenbroeders en verdere belangstellenden zijn hartelijk uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn. De aanvang is 10.00 uur.

Voor e.v.t. informatie kunt u zich wenden tot één van de initiatiefnemers, dhr. Co Bogaards, tel. 0172-213524.

J.W. de Jong

Opsporing gezocht

De sobats J.J. Tjalsma en Arie de Waardt zijn op zoek naar Hans Steigenberg (of Steigenberger). Leeftijd ongeveer 75 jaar, geboren in Indië. Woonde in de oorlog met zijn moeder in Den Haag.

Hij heeft van 1947 tot 1950 gediend bij het wagenpark van de Staf X-Brigade te Soerabaja en Malang. Vermoedelijk na demobilisatie een betrekking aangenomen bij een Suikerfabriek en daarna naar Australië gegaan.

Informaties gaarne doorgeven aan A. de Waardt, Stationsstr. 47, 2741 HP te Waddinxveen. Tel. 0182-612439 / Fax 0182-645550.

Sobat Jan Gierveld (Nieuw-Guineeganger), legernummer 40.03.05.120, ingedeeld geweest bij de A. Cie van het 6^e Infanterie Bataljon, is op zoek naar de personen die op hiernaaststaande foto staan. Jan Gierveld is de tweede persoon van links.

Zij waren gelegerd te Sorong in de periode eind 1960 - begin 1961. Deze groep was gespecialiseerd in het gebruik van mortieren. Contact kan worden opgenomen met Jan Gierveld, De Aa 82, 7642 HE te Wierden. Tel. 0546-573211. E-mail: janensiny@freeter.nl

O.V.W.-Bataljon 1-4 R.I.

Aankomst te Batavia

Batavia! Eindelijk het doel der reis bereikt!

Welk een enorme spanning is er geweest alvorens wij deze plaats betraden. Zelfs de oncomfortabele omstandigheden, waarin wij verkeerden op de "SALWEEN", de Engelse schuit, die ons naar Batavia bracht, vermocht onze blijdschap niet te temperen. Niets was ons teveel, alleen het doel van deze reis, Ned. Indië, te bereiken was voldoende om ons alles te ontzeggen ... en de gesprekken liepen dan ook niet over het eten ... of over de waardeloze schuit, waarop wij vertoefden ... o neen ... Het gesprek was ... "jongens ... wij komen er ... eindelijk Batavia". Enkele ogenblikken voor wij de Archipel betraden was er nog een vermeldenswaardige feit, nl. de pittige rede van de Territoriaal Commandant en de woorden van majoor De Bijl Nachenius, onze bataljonscommandant, die niet nalieten een diepe indruk op ons te maken.

En zo was dan het grote moment aangebroken, de debarkatie ... een nieuwe tijd ... tegemoet. Nog zie ik mijn vrienden de loopplank afgaan, bekapt en gezakt, lachend en opgewekt ... en eerlijk gezegd, heb ik mij afgevraagd ... voor allen, of zij eenmaal ook de loopplank weer zouden bestijgen.

De eerste gedebarkeerden stonden al zware gesprekken te voeren met ouwe sobats van het K.N.I.L. en het aantal vragen wat op hen werd afgevuurd, heeft de mannen wellicht verbaasd doen staan.

Ja, beaamden de doorgewinterde knapen, die met een zekere welwillende belangstelling luisterden ... ja het is link ... één raad kan ik jullie geven ... vertrouw er niemand ... En die peloppers schieten uitstekend.

Het aantal sterke verhalen (en ook de echte verhalen) steeg als kwik in een hoogoven en wij gingen met huiverige belangstelling aan hun lippen als een pot stroop.

Inmiddels waren er enkele ondernemende lieden de zaak aan het verkennen geweest en kwamen met diverse vruchten terug, die door ons werden bekeken als een tiende wereldwonder. De eerste indruk van Batavia was beslist niet onprettig en wellicht heeft een enkele optimist zo'n beetje gedacht in Batavia te blijven. Wanneer u echter verder leest zult u tot de conclusie ko-

men dat wij aan 't verkassen waren ... of juist waren aangekomen.

Inmiddels was de debarkatie vlot verlopen en de kade krioelde van soldaten die met intense belangstelling de haven bekeken. Wij moesten echter verder en de leiding werkte dan ook op volle toeren om ons op behoorlijke wijze te vervoeren. De ene truck na de andere draaide voor, om ons dwars door Batavia heen naar de Geweermakersschool te Meester Cornelis te brengen. Deze rit is beslist een onvergetelijke geworden. Wij hebben onze ogen uitgekeken om toch nog een glimp van deze stad op te vangen. Al hebben wij later natuurlijk meerdere malen in Batavia vertoefd.

Maar zo'n eerste indruk is machtig, een prachtige tropische stad vol nieuwigheden, vol van inlanders, met vreemdsoortige voertuigen, stalletjes waaraan je kunt eten, brede straten met gezellig ingerichte huizen (welk een enorm verschil met Singapore) en zoveel nieuwigheden dat het nauwelijks te verwerken was. Ondanks onze ongewoon grote belangstelling waren wij echter ook zeer op onze hoede, want er kon toch een pelopper op de loer liggen met de vrome wens zijnerzijds om je van de truck te schieten, bovendien waren wij gewaarschuwd ... zodat allen hun wapen schietklaar hadden en vooral voor het binnenrijden der stad uiterst waakzaam de weg links en rechts bekeken werd. De tocht eindigde in Meester Cornelis in de Geweermakersschool, waar wij de eerste nacht zouden slapen. Deze eerste nacht was ook rijk aan gebeurtenissen. In de 1° plaats waren wij allen onwennig en in de 2° plaats was je er niet voor vakantie, integendeel er was zelfs in Batavia wel degelijk gevaar. Het is dus niet te verwonderen, dat de jongens die voor het eerst de wacht betrokken een tikje nerveus waren (niet te verwarren met bang).

Zo gebeurde het dan ook dat de wachtcommandant met een brengun een kat aan flarden schoot, hetgeen algemene consternatie verwekte, daar wij niet anders dachten of een hele pelopper-compagnie kwam ons bestormen. De officier van piket, die de wachtposten controleerde, was derhalve zo wijs op een formidabele afstand te gaan schreeuwen dat "hij" het was, daar hij anders eveneens de weg van bovengenoemde kat zou zijn gegaan. Eén der officieren, die 's nachts om een

bepaalde reden zijn tempot moest verlaten, was ook kennelijk op zijn hoede door om de hoek van zijn kamer "wacht" te roepen en timide mede te delen wat hij van plan was.

Ja, die eerste nacht tussen fluisterende palmbomen, geluiden absoluut onbekend, maar daar voor de eerste keer op de verbeelding werkend, vergeten wij niet zo snel. Gelukkig waren wij er heel gauw door, hetgeen in de volgende regels wel tot uitdrukking komt. En na deze eerste nacht ...

Toen zagen wij Batavia in volle glorie ... het opgekropte gevoel was weg ... de spanning geweken ... en onze ontroering was groot toen wij onze driekleur zagen wapperen ... in deze Nederlandse stad, duizenden kilometers van onze beminde ... Het was een onvergetelijke kennismaking en wij allen zullen deze eerste dagen niet gauw vergeten. Maar uiteraard was het geen vakantie, zoals reeds opgemerkt en de eerste actie werd voorbereid.

Deze actie zou gevoerd worden te Tanah Tinggi, een nest van verzet en sabotage, met als hoofddoel de Landsdrukkerij. De voorbereiding was prachtig en de houding van de jongens voorbeeldig. Doodstil en zonder een woord, beklommen de truck en vele achterblijvers stonden toe te zien met een brok in de keel. De actie verliep als waren onze jongens jaren in de tropen en het succes was groot zonder een enkel verlies onzerzijds. U kunt zich de uitbundige vreugde voorstellen toen onze vrienden terugkeerden ... en toen heb ik en wij allen gevoeld, dat de banden sterk waren ... nooit hebben wij dat zo gevoeld.

Wat de bootreis in al die weken niet vermocht, kwam in enkele dagen tot stand ... nl. een diepe vriendschap ... en toegenegenheid voor elkander ... Ik overdrijf niet met te stellen, dat 1-4 R.I. een bataljon was van broers, die elkander niet konden missen.

Zelf ben ik oprecht blij bij dit corps geënd te hebben en wil hier allen mijn vriendschap en bewondering tot uiting brengen.

Met een kort woord heb ik de aankomst in Batavia geschetst en ik weet dat het gebrekkig is, want wie zal kunnen beschrijven wat er in ons omgving toen wij eindelijk ver van huis toch thuis kwamen. Batavia, wij vergeten je niet ...

J. van der Ham

In Memoriam Henk Boschma

Op 12 juni j.l. overleed na een korte ernstige ziekte op 74-jarige leeftijd Henk Boschma, adviseur van VOMI-Friesland en Lid van de Raad van Advies van VOMI-Nederland. Henk vertrok in 1948 als dienstplichtige naar Indië met 1 R.P.D.A. en keerde in 1950 naar Nederland terug. Aangezien er voor de pantserdoelartillerie in de acties van de krijgsmacht in Indië geen taak was weggelegd, werd hij gedetacheerd bij de Haven-commando Tandjong Priok waar hij o.m. met de administratieve afhandeling van gesneuvelde sobats werd belast. Wij hebben Henk ervaren als een almabel mens, recht door zee en vasthoudend en als hij overtuigd was, dat hij het bij het rechte eind had.

In de Raad van Advies heeft Henk vanaf de oprichting van de Raad (begin 90-er jaren) een belangrijke bijdrage geleverd. Bij de soms moeilijke zaken en ontwikkelingen, welke zich binnen de VOMI voordeden en waarin de Raad advies uitbracht aan het bestuur en de algemene ledenvergadering was Henk, met zijn bestuurlijke ervaring vanuit zijn burgemeesterschap en later als voorzitter van diverse colleges, een drijvende kracht. Hij heeft zich als lid van de Raad en als adviseur van VOMI-Friesland volledig ingezet voor de belangen van de Indië- en Nieuw-Guinea veteranen en het wel en wee van de VOMI in het bijzonder. Als lid van de werkgroep, welke in opdracht van het bestuur zich verdiepte in de vraag over de toekomst van de VO-

MI speelde hij een belangrijke rol, zijn bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuwe koers van de VOMI. Wij zijn hem daar zeer erkentelijk voor en zullen hem en zijn inbreng node missen. Hij was de initiatiefnemer voor de oprichting van het Indiëmonument in Leeuwarden en was hij de voorzitter van de Stichting. Wij zullen hem in onze gedachten blijven zien als een prominent VOMI-lid en lid van de Raad van Advies. Bij deze brengen wij onze gevoelens van deelneming en onze beste wensen voor sterkte over aan zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen in de moeilijke tijd, die gaat komen. Moge hij rusten in Vrede.

M.M. Bakker

Van kazerne naar een luxe woon- en werkplek

Vele duizenden sobats werden in Europese na-oorlogse jaren opgeroepen om hun dienstplicht te vervullen en moesten zich daarvoor melden in een kazerne in Nijmegen; de Prins Hendrik- of de Generaal Snijders- of de Krayenhofkazerne. Die drie lagen op één groot complex, hetwelk veel en veel later in de volksmond de naam LIMOS kreeg, terwijl het overgrote deel van de Nijmegenaren niet wist wat dat LIMOS betekende. Daarover straks nog een kleine aantekening.

Dat kazernecomplex in de Garnizoensstad kwam in het begin van de twintigste eeuw tot stand, dus zo'n honderd jaar geleden. De voorzieningen voor Jan Soldaat – en ook voor alle militairen met een enkele of dubbele chevron – zoals slaapvertrekken, wastroggen en overige sanitaire voorzieningen waren niet bepaald optimaal en daar konden velen van ons bij het opkomen in dienst ook nog van genieten. Onvoorstelbaar, als je dat vergelijkt met de hedendaagse legeringsplaatsen.

Maar de drie kazernes hebben nog vele jaren dienst gedaan en in 1995 sloot de LIMOS de deur. Was het dus eerst een gewone kazerne voor het voetvolk, de laatste jaren was het

in gebruik door de Luchtmacht Instructie en Militaire Opleidings School. Vandaar de afkorting L.I.M.O.S. In 1994 heeft VOMI Rivierenland/Oost-Gelderland nog haar jaarlijkse reünie in de LIMOS gehouden. En was dus de gast van de luchtmacht, die een buitengewoon goede gastheer was. Toen die naam veelvuldig naar voren kwam werd VOMI RL/OC veelvuldig geconfronteerd met de vraag wat die naam eigenlijk betekende. En als dat in eigen kringen zo is, dan is het logisch dat dit voor de buitenstaander 'koeterwaals' is. Vandaar. Dat grote kazernecomplex wordt nu eindelijk getransformeerd tot een luxe woon- en werkplek. Voor degenen, die wellicht met weemoed aan de tijd van toen denken, één troost: het complex staat nu op de monumentenlijst. Qua uiterlijk zal er van de historische panden wellicht niet veel veranderen.

Ingezonden door Th.J. Koning

Van de redactie

De redactie van het contactblad "Sobat" wil de inzenders van copy voor dit blad gaarne verzoeken om dit in te zenden via e-mail in "word" aan het e-mail adres: grit@veteranen.nl

Voor degenen, die niet in het bezit zijn van een computer en/of e-mail kunnen hun copy op de normale wijze blijven inzenden.

De redactie dankt u bij voorbaat voor uw welwillende medewerking.

Rectificatie

Op pagina 28 van "Sobat" Nr. 83 is onder het artikel "Onderscheidingen" vermeld:

J. de Koeyer – Middelburg

Het militair Oorlogskruis

Dit moet zijn

J. de Koeyer – Middelburg

Mobilisatie – Oorlogskruis

Stichting Promotie Maritieme Tradities

Door de Stichting Promotie Maritieme Tradities worden onderstaande drie reünies georganiseerd.

Op woensdag 11 september 2002 voor ex-opvarenden van de ex Hr.Ms. Van Kinsbergen, Jan van Brakel, Banckert, Kortenaer en de W. v.d. Zaan.

Periode v.m. Ned. Indië en v.m. Ned. Nieuw-Guinea.

Locatie: Van Ghentkazerne te Rotterdam.

Op woensdag 9 oktober 2002 voor ex-opvarenden van de Ex Hr. Ms. Ambon, Banda, Batjan, Boeroe, Ceram, Morotal, Tidore en de Ternate.

Gehele vaarperiode.

Locatie: Van Ghentkazerne te Rotterdam.

Op woensdag 23 oktober 2002 voor ex opvarenden van de: Ex Hr. Ms. Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Utrecht, Amsterdam en de Limburg.

Periode v.m. Ned. Nieuw-Guinea 1956-1962.

Locatie: Van Ghentkazerne te Rotterdam.

Informatie en aanmelding: St. Promotie Maritieme Tradities, Postbus 816, 2800 AV Gouda. Tel. 0182-511481 – b.g.g 0182-534586.

1^e, 3^e en Staf Cie 4^e Bat. GRG.

Op woensdag 16 oktober 2002 houden de 1^e, 3^e en Staf Cie. van het 4^e Bat. Garde Reg. Grenadlers Oost-Java wederom een reünie in de Oranje Kazerne te Schaarsbergen.

Aan alle bij ons bekende adressen zal een uitnodiging worden verzonden.

Indien noodzakelijk kan men nadere informatie inwinnen bij W.F.H. Hoolhorst, 1^e Cie., tel. 0317-617202; B. Mouris, 3^e Cie., tel. 0113-215683 en J. de Boer, Staf Cie., tel. 079-3311943.

2 en 4 AAT (OVW)

Op 17 oktober 2002 wordt in het officiers Casino van de Koninklijke Luchtmacht in Soesterberg weer een gezamenlijke reünie gehouden.

De reüniecommissies rekenen op een grote opkomst op deze weer centraal gelegen prachtige locatie.

De convocaties worden eind augustus verstuurd, maar ook als wij geen bericht kunnen sturen bij gebrek aan uw adres, bent u van harte welkom.

Info: 2 AAT: J. Rebergen, tel. 030-6060263; 4 AAT: N. Pronk, tel. 070-3542281.

7^e Afd. Veld Art. OVW

Op 4 oktober 2002 wordt de jaarlijkse reünie gehouden voor de 7^e Afdeling Veldartillerie OVW, gelegerd van 1946 - 1949

op de Oostkust van Sumatra. De reünie wordt gehouden op het ASK te Oldebroek.

Info: T.C. v.d. Aart, Begoniastr. 69, 3772 HB Barneveld. Tel. 0342-414672.

432^e Bat. Inf. (7-1 R.I.)

Het 432^e Bat. Inf. houdt haar 2-jaarlijkse reünie op vrijdag 4 okt. 2002 in de J.W.F. kazerne te Assen. Wie voor 15 juli 2002 geen bericht heeft ontvangen door een bijgevoegde brief in het contactblad "DE BANTAMMER" of een aparte brief en toch wel de interesse heeft om deze reünie mee te maken, wordt verzocht contact op te nemen met het secretariaat van de reünie-commissie, dhr. R. Grit, Balloo 90, 9458 TD te Balloo.

Tel./Fax 0592-241361.

E-mail: grit@veteranen.nl

3-7 R.I.

Op donderdag 19 september 2002 houdt 3-7 R.I. haar twee-jaarlijkse bataljons-reünie. Thans weer op onze oude locatie, de Lt. Kol. Tonnetkazerne in 't Harde, maar dan in een geheel nieuwe locatie.

Info bij secretaris Dick Lieveerse, L. Kerlinghof 19, 3571 TR Utrecht.

Tel. 030-2722860

Verb. Afd. A.H.K. Batavia

Op woensdag 23 oktober 2002 houdt de Verb. Afd. A.H.K. Batavia (na jan. 1950, Verb. Afd. Ned. Rayons in Indonesië) en Verb. Afd. Oost-Indonesië van bovengenoemde periode (Borneo, Celebes, Nieuw-Guinea, Bali, Lombok, Ambon, Soemba, Soembawa, Flores en Timor) haar reünie.

De sobats van genoemd onderdeel kunnen zich melden op onderstaand adres of per telefoon. De reünie-commissie neemt aan dat sobats die dit jaar nog geen uitnodiging mochten ontvangen en niet of niet meer bij ons geregistreerd staan en wel of niet de reünie willen bezoeken, zich bij ons laten registreren, zodat ook zij voortaan de reünie kunnen bijwonen.

Info: L.W.M. Ermerins, Forellenlaan 464, 2553 KA Den Haag. Tel. 070-3976449.

Havencommando / D.K.G. Tandjong Priok

Op 19 september 2002 wordt de reünie van het onderdeel Haven-Commando/D.K.G. Tandjong Priok gehouden in de Kumpulan van Huize Bronbeek te Arnhem.

Aanmelding en info bij: G. Kappert, Enschede, tel. 053-4351296

Of bij J. van Zwienen, Lekkerkerk, tel. 0180-661448.

O.V.W. Bataljon 1-3 R.I.

Op 9 oktober 2002 houdt het O.V.W. Bataljon (WATERMAN-

NEN) een reünie in de Trip van Zoudlandkazerne te Breda. Inlichtingen te verkrijgen bij J.C. van Dalsen, Tobagolaan 9, 4383 AL te Vlissingen. Tel. 0118-474186.

1-5 R.I.

De BOEJA's houden op vrijdag 20 september 2002 hun 19^e reünie in de Dumoulinkazerne, gebouw D 11, te Soesterberg. Kosten totaal 7,- Euro. Mocht u geen uitnodiging hebben ontvangen en u wenst toch graag aanwezig te zijn, dan kunt u contact opnemen met: Co Monnee, tel. 070-3975197 of Gerrit Hordijk, tel. 030-2767107.

423^e Bat. Inf.

Op donderdag 17 oktober 2002 wordt voor het 423^e Bat. Inf. de jaarlijkse reünie gehouden in de Trip van Zoudlandkazerne te Breda. Info: H. van Weezep, Bentertsweg 25, 7441 DL te Nijverdal. Tel. 0548-614703.

7^e Hupva

Op 11 september 2002 wordt de jaarlijkse reünie voor de 7^e Hupva gehouden in de Korporaal van Oudheusdenkazerne te Hollandse Rading (Hilversum). Vanaf 10.00 uur is de koffie bruin. Info: Ph. Meershoek, tel. 070-3250487.

4-10 R.I.

Op vrijdag 4 oktober 2002 wordt de jaarlijkse reünie van 4-10 R.I. gehouden in de Legerplaats "Harskamp" te Harskamp. Nadere informatie bij: A. Agema, Boedijnhof 205, 1628 SJ Hoorn. Tel. 0229-242798.

3-8 R.I.

Op donderdag 3 oktober a.s. wordt door 3-8 R.I. haar jaarlijkse reünie gehouden in de Kumpulan van Huize "Bronbeek" in Arnhem. Uitnodigingen volgen binnenkort. Nadere informatie bij B. Bronke, Raadhuisstr. 29 A, 1541 JA Koog aan de Zaan.

Drumband / Regt. Staf 41 R.V.A.

De 17^e reünie van de reünie-vereniging zal wederom op woensdag 2 oktober 2002 op het A.S.K., Tonnetkazerne, te 't Harde plaatsvinden. De leden ontvangen t.z.t. een persoonlijke uitnodiging. Andere belangstellenden, bijv. van de Regiment Staf kunnen zich wenden tot A.W.A. Kielenstein, Kalverstraat 93, 4921 CT Made, tel. 0162-683526 of bij A.R.J. Braun, Feestdans 67, 2907 TH Capelle a/d IJssel, tel. 010-4511382.

5-4 R.I.

De Staf Cie. van 5-4 R.I. houdt op vrijdag 25 oktober haar 2-jaarlijkse reünie. Plaats van samenkomst Johan Willem Friso kazerne te Assen. Ontvangst vanaf 10.00 uur. Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot dhr. Fokkema, tel. 0527-651398 of J.W. de Jong, tel. 010-5927786.

Verb. Pel. 5-5 R.I.

Het verbindingspeloton van 5-5 R.I. gaat haar 21^e reünie houden op woensdag 18 september 2002 in de Generaal Koot-Mulder kazerne te Garderen. Nadere berichtgeving zal volgen. Info: tel. 0570-628026 of 073-6136526.

Gedicht

"Is het dan niet waar?"
(Willem Wilmink, 1995)

*Als je weer eens hebt gedacht
Aan de Gordel van Smaragd,
Hou die zachtheid dan maar voor jezelf alleen,
Niemand vindt het interessant;
Er ontstond een glazen wand
Tussen jou en al die mensen om je heen.*

*Is het dan niet waar
Dat ik daar heb liefgehad
En ook gevangen zat
En werd bevrijd?
Alles is waar
Sawa's en tropenzon
En ik wou dat ik vergeten kon
Na al die tijd.*

*Alle liefde, alle leed,
Doe maar of je het niet meer weet.
Pretendeer dat je de Oost nooit hebt gekend.
Doe maar of 't een dragbeeld was,
Dat kon breken als een glas,
Zeg maar dat je eindelijk weer wakker bent.*

*Is het dan niet waar
Dat ik daar heb liefgehad
En ook gevangen zat
En werd bevrijd?
Alles is waar;
Sawa's en tropenzon
En ik wou dat ik vergeten kon
Na al die tijd.*

Reüniefaciliteiten

De regeling voor reüniefaciliteiten is aangepast, dat wil zeggen: de nieuwe regeling is vrijwel identiek aan de vorige. De bijdrage van 10 Euro is van de baan, de personeelskosten worden geheel gedekt door Defensie. De bevelhebbers zijn van de nieuwe regeling op de hoogte gebracht.

Verenigingen die gebruik maken van de faciliteiten, worden verzocht dit aan de secretaris van VOMI-Nederland te melden zodat zij door hem kunnen worden aangemeld bij de Stichting Dienstverlening Veteranen.

Indien zich bij de uitvoering van de nieuwe regeling problemen voordoen, verzoekt het bestuur van VOMI-Nederland dit eveneens aan de secretaris te melden.

Tempo Doeloe

De oorlog in Nederlands-Indië

Sumatra (3)

De 1e luitenant-marechaussee, H. van Zanten, had geweigerd zich in krijgsgevangenschap te begeven en aan de Japanners over te geven. Hij trok met een aantal volgelingen de bossen van Atjeh in. Zijn groep, een brigade sterk, werd op 10 maart 1943, bij Takéngon, door de Japanners gevangen genomen (Van Zanten werd op 21 oktober 1943 te Fort de Kock geëxecuteerd). De groep Van Zanten onderhield verbindingen met geheime organisaties van pro-Tsjoengking Chinezen.

Tsjoengking was de hoofdstad van het niet door de Japanners bezette deel van China, dat in oorlog was met Japan. Het werd bestuurd door Tsjang Kai Tsjek, bondgenoot van de geallieerden. Het door de Japanners bezette gedeelte van China werd bestuurd vanuit Nanking, door Wang Tjing Wei, een met de bezetters collaborerende Chinees. Deze pro-Japanse puppetstaat, voerde oorlog aan de Japanse kant. De pro-Nanking Chinezen in Nederlands-Indië, werden Nanking-Chinezen genoemd. Van Zanten handelde in opdracht van kolonel Gosenson, de voormalige militaire bevelhebber in Atjeh. Het opsporen en gevangen nemen van de groep Van Zanten leidde mede tot de arrestatie van een aantal Indische Nederlanders, die zich aan krijgsgevangenschap hadden onttrokken. Deze zaak, die gelijkenis vertoont met de zaak Haga op Borneo. (Zie hiervoor de "terugblik" nummer 10 van de 29^e jaargang en de nummers 1, 2, 3, 4 en 5 van de jaargang 30), zou ook verder nog gevolgen hebben op Sumatra. Het arresteren van personen, die ervan verdacht werden betrokken te zijn geweest bij Overakker-complot ging druppelsgewijs voort. De 29e mei 1943 executeerden de Japanners vier personen te Kotatjané. Zij zouden zich hebben verzet tegen dienstneming bij de Heiho (de Heiho was een para-militaire hulpdienst van het Japanse leger). Verder zouden zij hulp hebben

verleend aan de guerilla-brigade van luitenant Van Zanten. De Indische Nederlanders uit de kolonisten-kolonie te Sigalagala werden in het kader van deze Japanse terreuractie opgesloten in de gevangenis van Koeala Simpang. Een jaar later was niet één van deze ongeveer 100 Indische Nederlanders meer in leven. Zij allen hadden geweigerd dienst te nemen als huulsoldaat in de Heiho-organisatie. Op 24 oktober 1944 sprak een Japanse rechtbank (krijgsraad) opnieuw een aantal vonnissen uit in de zaak Overakker. Het was op 9 januari 1945, toen een Japanse krijgsraad te Fort de Kock, de zaak Overakker afrondde met het uitspreken van de doodstraf tegen de twee hoofdverdachten, KNIL Generaal-majoor R.T. Overakker en KNIL kolonel G.F.V. Gosenson. De beide officieren werden nog dezelfde dag geëxecuteerd. Overakker en Gosenson waren in juli 1942 als krijgsgevangenen naar Formosa (Taiwan) afgevoerd. Later hadden de Japanners de beide hoofdofficieren weer naar Sumatra teruggebracht om daar terecht te staan voor een Japanse krijgsraad.

De Japanners traden genadeloos op tegen Nederlanders (Europeanen), die organisaties of instellingen in het leven trachtten te roepen, die na de oorlog en een Japanse nederlaag, zouden kunnen leiden tot herstel van het Nederlandse (Westerse) gezag in Nederlands-Indië, of anders door de Japanners bezette koloniaal bestuurde Aziatische gebieden. Een gezien Overakker en Gosenson zich aan een dergelijke poging hadden gewaagd, werden ze uit vrees van de bezetters, dat de koloniale heersers na hun nederlaag zouden terugkeren, ter dood gebracht. Een triest einde van een wat onbeholpen, maar goed, zij het naïeve bedoelde daad van verzet en trouw aan vaderland en krijgsmansseer, met als doel het vooroorlogse Nederlandse bewind in Nederlands-Indië na de oorlog te herstellen en te continueren.

J. Zwaan

Nieuwe leden sinds Sobat 83

Nimwegen M.w.j. Van	Almere	Tooren J.m. Van Den	Gouda	Labruijere	Ridderkerk
Widjaja - Tan E.	Almere	Verzijlbergen W.	Heemstede	Meijer J.	Ridderkerk
Leeuwen P. Van	Amsterdam	Alting H.	Heerjansdam	Staaï A.j.v.d.	Ridderkerk
Dekker A.	Barendrecht	Heyboer J.	Heerjansdam	Berg B. Van Den	Rotterdam
Ravensberg W.j.	Bergambacht	Balyon W.	Heerlen	Brouwer H.	Rotterdam
Bos A.	Biddinghuizen	Slabbekoom L.	Heinenoord	Bruinooge A.a.a.	Rotterdam
Revet W.	Biddinghuizen	Bos G.g.	Hilversum	Dalen J.w.a. Van	Rotterdam
Maas J.w.	Bladel	Kuipers D.	Hoogvliet Rt	Determan G.m.	Rotterdam
Storre N.a.	Bleiswijk	Lankhuizen H.j.	Hoogvliet Rt	Erkelens J. Van	Rotterdam
Galama S.	Bolsward	Oostveen P.	Hoogvliet Rt	Genegel H.j.	Rotterdam
Kooij Ph.v.d.	Brielle	Goudswaard A.	Mijnsherenland	Graag P.m. De	Rotterdam
Wielemaker G.c.	Brielle	Royendijk M.p. Van	Mill	Hoeven M.j. V.d.	Rotterdam
Broker W.a.	Coevorden	Vlot P.a.	Nieuwpoort	Hofs L.	Rotterdam
Moerman A.	Coevorden	Huizen A. Van	Ouddorp	Hoogt J. Van Der	Rotterdam
Buis N.	Dordrecht	Keemink H.	Pernis	Kievit C.a. De	Rotterdam
Kuiper S.f.	Ede	Heer J.a. De	Puttershoek	Koole I.j.	Rotterdam
Poppelen M.e. Van	Emmen	Bunt K.g. Van De	Rhoon	Messemaker H.	Rotterdam
Schiffers P.f.g.	Geleen	Bijl L.p.	Ridderkerk	Nagtzaam J.	Rotterdam
Heest F. Van	Goedereede	Jong M. De	Ridderkerk	Opdenkamp J.p.	Rotterdam

Op jacht in Zuid-Sumatra

Na drie maanden zuiveringsacties op het Semendo-plateau, in de uitlopers van het Bukit Barisangebergte, waarbij helaas verschillende jongens sneuvelden (detachment Pulau Panggung), werden wij overgeplaatst naar Martapura, een grote kampong aan de rivier Kommering.

Hier was het een stuk rustiger wat pelopper-activiteit betreft. Het was hier meer vlak terrein, geen bergen maar dichte rimboe met veel wildlife.

Soms duurde het een uur om 1 kilometer op te schieten, op kompas, je een weg hakkend met de klewang om er doorheen te komen. Niet te vergeten de padjakkers (bloedzuigers). Speciaal in de natte moesson vielen die uit de bomen in je nek of door de gaten van je schoenveters naar binnen drongen als je na een patrouille je schoenen uittrok om te gaan mandien en het bloed in je schoenen stond. De beste manier om die padjakkers te verwijderen was een brandende sigaret of natte tabak, dan lieten ze wel los. Dat verhinderde niet dat ik er bloedvergiftiging door opliep. Ik had er namelijk vier op een kluitje op mijn been zitten. Ik trok ze eraf, maar dat was tidak baik, de koppen bleven er in zitten. Daardoor eindigde ik in het veldhospitaal in Batu Radja. Pillen slikken en elk half uur een mok theewater drinken. Wel, terug in ons kampement, kwam op een dag de pasirah (kamponghoofd) ons vragen jacht te maken op een harimau (tijger) die een inlander op een plantage had aangevallen en gedood.

De volgende avond gingen wij dus (5 man) met medewerking van de politiecommandant van Martapura, een zekere Kattiman, op weg; de rimboe in met als lokaas een oude sapi (koe). In een claering (open plek in de rimboe) aangekomen werd de sapi aan een boom gebonden, terwijl wij in een pondok (hut op palen) met een vrij schootveld in hinderlaag gingen liggen.

Het was volle maan, dat maakte het gemakkelijker.

Wel, de eerste nacht niets, slechts duizenden muskieten, die zich te goed deden aan het "belanda bloed".

De volgende nacht hadden we meer succes. De sapi werd onrustig en plotseling, in een flits sprong de harimau uit de bush-bush en op sapi's rug. Het was direct "vuur" met als resultaat dat beiden, de tijger en de sapi dood waren. Betul mati. Even later werd de tijger in triomf door enkele inlan-

ders onder grote belangstelling van de bevolking naar de kampong gedragen, die o.a. probeerde wat snorharen en tanden van de tijger te bemachtigen voor obat (sterke medicijnen tegen de boze geesten) of voor een amulet. De tijgerhuid eindigde later bij een chinees. Na banjak terima kassih's keerden wij terug naar ons kamp.

In dezelfde kampong werd enige weken later een kind gegrepen in de kali door een buaja (krokodil) terwijl zij bezig was tutji pakean (kleren) te wassen.

Onze hulp werd weer ingeroepen. Na een paar dagen zag men een grote buaja die zich lag te zonnen op een zandbank in de kali.

Na de buaja geschoten te hebben, werd het karkas opgesneden en vond men in de maag overblijfselen (o.a. kleding) toebehorende aan het slachtoffer. Het was dus zeker dezelfde buaja. Later werd de buaja, en ook weer onder grote belangstelling van de bevolking, naar de kampong gebracht. Voor ons was het weer eens wat anders dan patrouille lopen en wacht kloppen. Bovendien deden we er de bevolking een plezier mee, die ook veel last had van gadjah's (olifanten), die de padi-oogst vernietigden, speciaal in het Giham-district.

Een sobat van het eerste peloton van de derde compagnie, Joop Litjens, schoot daar verschillende gadjah's af. Hij was een excellent jager (die later, direct vanuit Indië naar Australië emigreerde).

Op een andere buitenpost, Loeboek Roekam, werden nogal eens wilde zwijnen (babi utans) geschoten. 's Avonds kwamen die over de spoorlijn om te drinken in de kali en het was dus een koud kunstje om op de spoorlijn te gaan liggen en ze zo af te schieten. Extra vlees voor de keuken en het smaakte best. Zelf heb ik nog steeds, als souvenir, een snavel van een neushoornvogel, geschoten in de omgeving van Martapura, na het "cease fire", op een patrouille. Die nu, na meer dan 50 jaren, nog steeds in goede staat is. Indië was wel een interessante tijd. Jang paling baik. Nooit een vervelend moment.

Selamat Malam.

*Sobat C. v/d Heuvel,
Buddina Australië*

Prooijen J. Van	Rotterdam	Pijper B. De	Spijkensisse
Schoots F.j.m.m.	Rotterdam	Hoeks A.m.	Steensel
Veeken V.d.	Rotterdam	Harte A.s.	Terneuzen
Vermeulen F.a.j.	Rotterdam	Jakobs W.	Ugchelen
Wetjers N.t.	Rotterdam	Dael L.h.	Venlo
Westering M.a.j. Van	Rotterdam	Meij Chr.m. Van Der	Venlo
Dongen A.g. Van	Rozenburg	Apotheker H.	Vlaardingen
Olierhoek C.j.	Rozenburg	Bel W.	Vlaardingen
Roos A.l.m.	Schiedam	Gelderen G. Van	Vlaardingen
Boef P.j.	Schoonhoven	Krommenhoek Jac.	Vlaardingen
Looren De Jong A.	Schoonhoven	Makkink H.	Vlaardingen
Soest H.r. Van	Sint Jacobaparochie	Uithof J.c.	Vlaardingen
Kamps A.m.s.	Sittard	Velden L.c.v.d.	Vlaardingen
Beukers H.w.	Spijkensisse	Kampinga D.s.	Westerbork
Dronkers J.p.	Spijkensisse	Heyningen W.a. Van	Zeewolde
Hazejager N.	Spijkensisse	Hengel A.p. Van	Zuidland
Jong A. De	Spijkensisse		

Verenigingsnieuws

Canada

Secr. G. Lodder
303-72 Woodlawn Rd.
E. Guelph, Ontario
N1H 1G7 Canada
Tel. (519)821-8395
Fax (519)821-5754

Algemeen

Ons land is soms een land van tegenstellingen. Op sommige plaatsen heel erg droog, grote bosbranden maken het voor veel mensen moeilijk, terwijl anderen te kampen hebben met wateroverlast; voor de één zowel als de ander in die omstandigheden een zware strijd.

Hier in Ontario zijn we wat laat met het landwerk, maar verder zijn er geen bijzondere problemen.

Ons bestuur houdt regelmatig vergaderingen om de lopende zaken te bespreken en dit gaat in goede harmonie en volgens het systeem van 'de meerderheid beslist', zoals het in de democratie gebruikelijk is.

District 9 hield op 8 mei een bijeenkomst, district 8 op 12 juni en district 4 op 20 juni. Als deze 'Sobat' verschijnt is onze jaarlijkse picknick al achter de rug (10 juli). In het volgende nummer zullen we daar uitvoerig op terugkomen.

Herdenking in Roermond

Op 7 september is het weer zover, dan reizen tienduizenden veteranen naar Roermond om de jaarlijkse herdenking aldaar bij te wonen.

VOMI Canada zal vertegenwoordigd worden door Maarten Streef, die zich bereid heeft verklaard namens onze vereniging een krans te leggen bij het monument. In het decemberrnummer zal hierover een verslag verschijnen.

Vakantie in Nederland

Gaat u dit jaar nog naar Nederland om familie en/of vrienden te bezoeken? Neem dan eens contact op met de secretaris van een VOMI-vereniging in de buurt van uw logeeraadres.

Misschien is er dan de mogelijkheid om eens een bijeenkomst van hen te bezoeken. VOMI Noord-Brabant Oost start in september weer met de maandelijkse contactmiddag en u bent ook bij hen altijd van harte welkom.

George Lodder

Drenthe/Groningen

Secr. J. Plot
Sassenbergen 71
9531 GW Borger
Tel. 0599-235666
E-mail: jplot476@freeler.nl

De zomerperiode met zijn school- en bedrijfsvakanties loopt al weer ten einde. Het gewone leven gaat zo zachtjes aan weer beginnen en wij als de oudere mens moeten de bakens ook weer gaan verzetten. Het buiten gebeuren gaan we zo hier en daar al wat afsluiten en we moeten zo zoetjes aan de prettige dingen van het leven weer binnen gaan zoeken.

Als bestuur van onze vereniging hebben wij geprobeerd om u daar weer wat behulpzaam bij te zijn, door weer een hele serie bijeenkomsten voor het komende winterseizoen voor u neer te zetten.

Evenals de voorgaande jaren gaan we de spits weer afbijten met onze twee Veteranendagen op 25 en 26 september a.s. op de Joh. Post kazerne te Havelte en vanwege de organisatie noemen we daar maar gelijk bij de Veteranendag op 1 november a.s. op de Johan Willem Friso kazerne te Assen. Als alles volgens plan is verlopen heeft u de uitnodigingsbrief met antwoordstrook al in uw brievenbus gevonden. Zo niet, dan kan dat elke dag gebeuren. Er moet weer heel wat geregeld worden en daarom graag uw vlotte medewerking. Graag niet te lang wachten met het aanmelden en tevens uw volle medewerking voor Havelte voor de gevraagde spreiding over twee dagen. Het vorig jaar is deze spreiding

prima verlopen en we hopen dat u deze keer ook weer helemaal gaat meewerken. Na uw aanmelding krijgt u een dag of tien voor de geplande data het programma toegezonden, dat tevens als bewijs van toegang gaat dienen. Er zal u een leuk programma worden aangeboden binnen de kazerne, want een bustochtje zit er vanwege de te hoge kosten jammer genoeg niet meer in. Voor de invulling van uw agenda voor de komende winterperiode geven wij u gelijk maar alle data van de geplande bijeenkomsten.

Afdeling Assen

16 oktober 2002, 20 november 2002, 15 januari 2003 en 19 maart 2003.
Inlichtingen secr. B. Visscher, Assen.
Tel. 0592-346020.

Afdeling Hoogeveen

10 oktober 2002, 9 januari 2003 en 3 april 2003.
Inlichtingen secr. R. Bremer, Hoogeveen. Tel. 0528-265337.

Afdeling Meppel

13 november, 8 januari 2003 en 19 maart 2003.
Inlichtingen secr. E. de Leeuw.
Tel. 0522-251373

Afdeling Z.O. Drenthe (secr. Dalen)

7 november 2002, 16 januari 2003 en 27 maart 2003.
Inlichtingen secr. A. v.d. Vis, Dalen.
Tel. 0524-552295

Alle bijeenkomsten beginnen om 13.30 uur. Om de kosten zo laag mogelijk te houden vragen wij u vriendelijk een prijsje mee te nemen voor de te houden verlotingen.

De besturen van de afdelingen hebben ook weer hun best gedaan en als u met de beste bedoelingen komt om ze te doen slagen, dan zullen we beslist weer een leuk winterseizoen tegemoet gaan. In de volgende 'Sobat' kondigen we wel weer aan, waar de eerstvolgende bijeenkomst is, maar dit is dan even een totaal overzicht.

Nog even iets heel anders. Het bestuur loopt te broeden over het idee om eens ergens een expositie te houden van meegenomen dingen, toen we terug kwamen uit het tegenwoordige Indonesië, het toenmalige Ned.-Indië. Desnoods een heel randgebeuren daarom heen van een Pasar Baru, Indische muziek/dansgroepjes, hapjes enz. Wie doet mee? Wie heeft ideeën en wie wil helpen bij de organisatie? Het gebeuren zal voor iedereen toegankelijk moeten zijn.

Een uitdaging voor ons allemaal, denkt het bestuur. We mogen toch ook op u rekenen? Het bestuur gaat er mee aan de slag en wij wachten in spanning uw toezegging tot deelname af. Alle bestuursleden zijn aanspreekbaar.

Jan Plat

Flevoland

Secr. Oevergriend 13
1358 EA Almere
Tel. 036-5318672

18-05-2002. Eindelijk weer, zoals de bedoeling was, een bijeenkomst in Tangsi "Mata", dat was voor het laatst op 13 november 1999 en dat is een tijd geleden dat we in Dronten waren. Er is veel veranderd in die tussentijd en ... wij zijn ouder geworden met alle consequenties van dien. Dit is dagelijks te merken en ook in verenigingsverband. Eén en ander trachtte de voorzitter te verwoorden bij het begin van deze bijeenkomst. Het was dan ook verheugend dat we letterlijk een 'volle bak' hadden. Sobats uit o.a. Beekbergen, Amsterdam, Bussum, Hilversum, Emmeloord, Zeewolde en vele andere Flevolandse plaatsen waren aanwezig en dat gaf een fijn gevoel. Vier nieuwe leden kwamen de gelederen versterken, hartelijk welkom sobats. Wij hopen dat er nog velen mogen volgen.

Helaas was onze muzikale tovenaer, Hans Schaap, verhinderd. Het werd dus improviseren met het geluid en de muziek, doch met moed, beleid en wanhoop kom je een heel eind en dat bleek ook. Met veel elan werd gestart met de bingo, hetgeen met de nodige hilariteit gepaard ging. De tijd draaide ondertussen door en inmiddels was "Asli Indonesia" gearriveerd met alle attributen voor de ... Indische rijsttafel. Zo rond 13.00 uur was het 'aanvallen' ge-

blazen. Het werd een smulpartij. Velen gingen nogmaals foerageren. Er was volop en het smaakte voortreffelijk. Met een voldaan gevoel en nog napuffend van de maaltijd werd de strijd met de bingo weer opgevat en met tomeloze energie tot een goed einde gebracht. Onder dankzegging voor de aanwezigheid, inzet en enthousiasme gingen velen met mooie prijzen en allen met een voldaan gevoel huiswaarts, wel thuis.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar de 'hulptroepen', die het mogelijk gemaakt hebben deze dag tot een succes te laten worden, nogmaals hartelijk dank.

15 juni jl. waren we in onze Tangsi "Kolkzicht". Helaas was er door diverse omstandigheden een bescheiden opkomst. Vakanties en ziekte waren helaas hiermede de oorzaak van. Wij mogen, kunnen de gelegenheid om een bijeenkomst te houden, niet voorbij laten gaan, want anders vissen wij straks achter het net. De unieke gelegenheid die ons geboden wordt bij "Kolkzicht" moeten wij koesteren en in ere houden. Na een korte inleiding en welkom van de voorzitter, kon het 'gevecht' om de vele zomerprijzen beginnen. Het prijzenpakket was deze keer afgestemd op de tuin en zomer, waaronder exclusieve heggescharen, een complete barbecue en vele andere artikelen, waar grote belangstelling voor was. Er werd dan ook een hevige 'hilarische' strijd geleverd om de buit te bemachtigen. Tijdens de voortreffelijke lunch van Moeder Minke kon men even op adem komen. Hierna werd het 'titanen'-gevecht voortgezet, tot men totaal uitgeput tegen vieren de strijd staakte en velen met hun veroverde buit huiswaarts kon keren. Alle dank voor uw aanwezigheid en enthousiasme inzet, wel thuis. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar "Minke". Wat zij allemaal klaar speelt met haar soep, broodjesgehakt - ei - gezond etc. etc. is onvoorstelbaar en ... niet te vervangen.

Voor de rest van dit jaar liggen in principe voor Tangsi "Kolkzicht" de volgende data vast: de zaterdagen 3 augustus, 14 september, 9 november en 21 december. Noteert u deze dagen s.v.p. Na diverse oproepen waren wij helaas genooddaakt een tiental sobats, in verband met contributie achterstand, als lid af te voeren. Wij hopen dat dit alsnog hersteld kan worden

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drastlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717
E-mail: h.j.leeman@hccnet.nl

Het is niet gebruikelijk dat we in deze rubriek aandacht besteden aan het overlijden van sobats, maar als we deze keer een uitzondering maken voor **Hendrik Boschma**, zijn we er zeker van dat we niemand tekort doen. Hendrik overleed op 12 juni jl. aan, zoals men dat noemt, een ernstige ziekte. Hij was sinds de oprichting actief betrokken bij het wel en wee van onze vereniging, hij was er altijd en stond altijd klaar om hulp te bieden waar dat mogelijk was.

Toen er jaren geleden op landelijk niveau een splitsing ontstond in de VO-MI-gelederen, zette hij zich in, samen met wijlen ons lid Sjoerd Lapré, om de gelederen weer te sluiten. Het is hen helaas maar ten dele gelukt.

Ook al weer jaren geleden ontstond in het bestuur het idee om in Friesland een monument op te richten. De afstand naar Roermond zou voor velen met het stijgen der jaren, te groot worden. Na daartoe de eerste stappen te hebben ondernomen bleek al gauw dat dit karwei voor het bestuur te omvangrijk was om het er even bij te doen en opnieuw werd er een beroep gedaan op Hendrik. Hij richtte samen met enige andere leden de "Stichting Indië Monument Friesland" op, waarna na heel veel werk 'ons monument' in het Rengerspark te Leeuwarden ontstond, de trots van alle Indië- en Nieuw-Guinea veteranen in Friesland. Jaar na jaar leidde hij vervolgens de jaarlijkse herdenking in het laatst van de maand augustus. Maar Hendrik is niet meer, het wordt niet meer zoals het was. Gelukkig is het bestuur van de "Stichting Indië Monument Friesland" in vertrouwde handen van een jongere generatie en zal zijn werk in de toekomst een vervolg krijgen.

Wij zien terug in vriendschap en kameradschap. Samen met de leden van het ere-peloton hebben wij hem een laatste saluut gebracht. Dat hij mag rusten in vrede en dat zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen de sterkte mogen krijgen om het verlies te verwerken.

15-jarig bestaan

Dan nog een mededeling van geheel

andere aard. De in het vorig nummer aangekondigde viering van het 15-jarig bestaan zal voorlopig geen doorgang vinden. Of dit een vervolg zal hebben is nog niet duidelijk.

Contributie

Dan zijn er nog altijd een aantal leden die de contributie, ook na aanmaningen niet betaalden en ook niets van zich lieten horen. Zij zijn inmiddels van de ledenlijst verwijderd, één van de meest vervelende en ondankbare werkjes van een secretaris.

Tot slot

Vanwege de zomertijd zijn er momenteel (juni) geen activiteiten en is er verder geen nieuws te melden.

Henk Leeman

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel. 045-5454013

Reünie V.O.M.I. Limburg – 14 juni 2002

Deze reünie werd voor de laatste keer in de Frederik Hendrikazerne gehouden te Blerick daar ook deze bekende kazerne gesloten wordt.

De Commandant, Majoor J.H. Cober kon, door omstandigheden, helaas niet bij de opening aanwezig zijn. Hiervoor liet hij zich verontschuldigen.

Na ontvangst met vlaai en koffie of thee, opende onze voorzitter May Everhartz de bijeenkomst. Hij heette alle reünisten en hun partners en een twintigtal Belgische veteranen van harte welkom. Deze laatsten zijn reeds enkele jaren trouwe gasten op onze reünie en zeer welkom. Ook aanwezig waren: Gerrit Vink, medewerker van de S.D.V. (Stichting Dienstverlening Veteranen), de winkelhouder van de Limburgse Jagers, de heer Ton Jorna van de Stichting Nationaal Indiëmonument (Roermond) en de familie Maliepaard (Brabant West) met hun zeer ruime collectie artikelen.

In zijn toespraak memoreerde May aan de uiteenzetting die Prof. Dr. F.L. Meijer in de "Sobat" nr. 83 van juni 2002 (pag. 7) geeft over het gebrek aan onderlinge samenwerking tussen de veteranen. De verdeeldheid is groot, zeer groot, terwijl juist wij, veteranen, zouden moeten weten: "EENDRACHT

MAAKT MACHT". Het komt veel instanties waarschijnlijk zeer goed uit dat dit laatste, jammer genoeg, niet het geval is. Zo kunnen zij gemakkelijk profiteren van het VERDEEL EN HEERS-PRINCIPE".

Tegen 13.30 uur vond de plechtige herdenking plaats bij het monument met toespraak, vlaggenceremonie, Last Post en Wilhelmus, afgesloten met de kranslegging.

Na deze plechtigheid was er gelegenheid tot het bezoek aan het Museum van de Limburgse Jagers, waarvan druk gebruik werd gemaakt. Onderwijl waren de plaatsen in de voormalige manschappenkantine weer ingenomen en werd een gezellige middag ingeluid, onder het genot van hartige hapjes. De bekende veteraan en "buutte-reedner" Ton Jorna hield een tonnenrede, die het gezelschap deed schateren.

Vervolgens traden nog enkele veteranen op met declamatie, zang en mondharmonicamuziek. Het geheel viel in zeer goede aarde. Tenslotte werd er nog een geslaagde verloting georganiseerd.

In de tussentijd had veteraan Hunteler-slag een brief met beterschapswensen geschreven, voorzien van een lijst waarop iedere reünist zijn handtekening kon plaatsen. Deze brief werd 's avonds door onze voorzitter overhandigd aan onze secretaris Lei Zéguers, die herstellende is van zijn ziekte die zich tijdens de parade in Wageningen op 5 mei jl. openbaarde. Lei van harte beterschap en Fieni sterkte. Wij hopen jullie weer snel in onze gelederen terug te zien.

Na een gezellige, smakelijke en goede Indiëse maaltijd, wenste iedereen elkaar een prettig weerzien en vooral een goede gezondheid en keerde men zeer voldaan weer huiswaarts.

Nationale Dodenherdenking bij het monument in Roermond op 7 september

Inmiddels zijn de besprekingen tussen de Stichting N.I.M. en V.O.M.I. Limburg ter voorbereiding van deze herdenking reeds weer begonnen.

Veteranenbijeenkomsten

Op 24 september 2002 en op 5 november 2002 worden er nog veteranenbijeenkomsten gehouden, respectievelijk in het "Broencafe", Marktstraat te Echt en in Cultureel Centrum "Herteheym", Putkamp 3 te Herten.

Th. Maas

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham

De Kraan 60

5056 EC Berkel Enschoot

Tel. 013-5400380/Fax 013-5400381

E-mail vomn.nbo@veteranen.nl

Overleg in Eersel, 7 mei

Voorzitter en secretaris hadden op een zonnige namiddag met een bestuursdelegatie van de plaatselijke veteranen afgesproken voor een gesprek over de bezwaren, die het artikel van J. Zwaan in 'Sobat' Nr. 82 in de regio had opgeroepen.

Op voorstel van ons bestuur werd eerst een bloemstuk gelegd bij het oorlogsmonument, waarop ook de namen van de gesneuvelde Indië-militairen staan vermeld.

Onze voorzitter hield daarbij een korte toespraak en gaf daarbij ook de visie van ons bestuur weer.

Op het unieke en gezellige marktplein werd het gesprek voortgezet en werd met wederzijds begrip voor elkaars positie de afspraak gemaakt, dat er binnenkort een regionale bijeenkomst door onze vereniging in Eersel zal worden georganiseerd.

Bijeenkomst Laarbeek, 10 mei

Op de begrafenisdag van Pim Fortuijn was het de grote vraag of er veel belangstelling voor deze bijeenkomst zou zijn. De zaal werd echter tot letterlijk de laatste stoel bezet en er had geen veteraan meer bij gekund. Gerrit Vink van de SDV kon zijn brochures aanvankelijk ruimschoots uitstallen op een tafel, maar hij hield tenslotte nog maar een lessenaartje over.

Het was de eerste keer, dat wij Laarbeek (Aarle-Rixtel / Beek en Donk / Hool / Lieshout / Mariahout) aandeden en het was een goede keus.

De vertoonde videofilms vielen in de smaak, de loterij met veel prijzen was een groot succes en ook nieuwe leden gaven zich op. Kortom een geslaagde en gezellige middag.

Excursie Best, 24 mei

Helaas een niet al te zomerse dag getroffen voor het bezoek aan het museum "Bevrijdende Vleugels". Na ontvangst werden er twee groepen geformeerd, die onder leiding van deskundige gidsen aan de rondleiding konden beginnen. Als verrassing werd voor onze vereniging een Dakota DC-3, die

normaliter niet te bezichtigen is, geopend.

Gezamenlijk werd, voor de lunch, in de filmzaal, de operatie Market-Garden vertoond, waarna iedere groep weer op weg ging naar de diverse themahallen. Het is verbazingwekkend hoeveel materiaal hier is verzameld van de diverse legers uit W.O.II. Een aanrader als u hier nog niet geweest bent.

Herdenking Tilburg, 25 mei

De eerste herdenking, na de onthulling vorig jaar, vond plaats op zaterdag 25 mei, waar onze voorzitter bij het monument een toespraak hield. Voor verdere bijzonderheden zie het artikel 'Herdenking Tilburg' van Dhr. De Vet.

Dodenherdenking

Op 4 mei werd in Aalst (Gld) door één onzer leden (J. Duyster), samen met een marinier (waarvoor door zijn commandant toestemming was verleend) namens de VOMI een krans gelegd bij het monument voor de gevallenen.

Op de foto kunt u zien, dat er vanuit de jeugd een steeds groter wordende belangstelling voor dit soort herdenkingen bestaat.

Ook in Wijk en Aalburg werd door ons lid A. Duister (die al jaren achtereen zich daarvoor inzet) een krans namens de VOMI gelegd en daarbij werd hij ook in de gelegenheid gesteld het woord tot de aanwezigen te richten. Hulde voor deze persoonlijke initiatieven.

Dodenherdenking 4-5-2002 te Aalst (Gld).

Dodenherdenking 4-5-2002 te Wijk en Aalburg.

Bijeenkomst in Eersel, 21 juni

Onze laatste bijeenkomst, voor aanvang van de vakanties, vond plaats in Eersel, waarbij uitnodigingen waren gestuurd naar de 8 plaatsen in de Kempen (de acht Zaligheden genaamd).

Al snel liep de zaal vol en moesten nog wat tafels en stoelen worden bijgeplaatst. Het programma werd in een vlot tempo afgewerkt en de vertoonde films vielen bij de aanwezigen zeer in de smaak. Doodstil was het tijdens de vertoning.

Ook de loterij, met fraaie prijzen, verliep vlot en na nog wat gezellig npraaten gingen de meesten weer huiswaarts. Ons wacht na 2 maanden rust, maar dat is schijn, want er staat nog een ledenwerving op het programma

en ook de bijeenkomsten voor de resterende maanden (september t/m december) moeten worden gepland.

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

*Secr. J.A. de Bruijn
Schuivendoord 89
4707 XN Roosendaal
Tel. 0165-551214
E-mail: j.de.bruijn@home.nl*

Bijeenkomst in Zegge

Op dinsdag 7 mei jl. kwamen we bijeen in zaal "Kerkzicht" voor onze laatste voorjaarsbijeenkomst. Ondanks het uitermate prachtige zomerse weer waren er 110 personen aanwezig, waarvan 38 dames.

Zoals aan het begin van elke bijeenkomst werden onze overleden sobats herdacht.

Er was een korte terugblik op onze Algemene Ledenvergadering in Kruisland, de Dodenherdenking in Bergen op Zoom, Breda, Roosendaal en het defilé in Wageningen.

Ook werd er ruimschoots informatie verstrekt omtrent de bootreis van 6 juni 2002 (Zie hiervoor het artikel 'Bootreis' elders in dit nummer) en de Brabantse koffietafel, die gepland stond op 16-07-2002 in zaal Aarts te Zevenbergen.

Aansluitend werd de middag in de bekende gezellige sfeer voortgezet, waarbij de loterij en de versnaperingen niet ontbraken. Omstreeks 17.00 uur ging een ieder tevreden naar huis.

Defilé Wageningen

O.l.v. Jac. Laros, Stampersgat.

Op 5 mei jl. hebben wij wederom met een groot peloton waardig deelgenomen aan dit defilé. Zowel voor, tijdens als na het defilé was er een gezellige sfeer.

Van de vele duizenden belangstellenden die langs de defileroute stonden, ontvingen niet alleen wij maar alle deelnemers een warm applaus en velen moesten hierdoor wel enig traantje wegpinken.

In het bijzonder vermeld is dat wij voor de eerste maal met een touringcar hebben gereisd, dit met alle coulante medewerking van SDV en wij spreken hierbij onze grote dank uit naar alle medewerkers van SDV voor hun welwillende medewerking.

Verslag Bootreis 6 juni 2002

Op veler verzoek werd er weer een bootreis gemaakt met als afvaart Willemstad - Rotterdam. Vanaf half maart kon er worden ingeschreven en

P. Looyen in gesprek met Jac. Laros.

binnen zeer korte tijd was het maximale aantal van 150 personen bereikt.

Op het laatst waren er nog wat afschrijvingen, die terstond werden aangevuld met nieuwe aanmeldingen, zodat men op 6 juni om 09.30 uur met 141 personen kon vertrekken. Over het weer had men niet te klagen en was het bovendien goed vertoeven.

Omstreeks 12.00 uur werd er aangevangen met de maaltijd, waaraan soep vooraf. De (jeugdige) dames van de Nieuw-Guineagangers boden spontaan aan om het één en ander uit te serveren, wat bij de oudere deelnemers in zeer goede smaak viel. (Dames hiervoor dank namens alle deelnemers). Bij het passeren van de vele bezienswaardigheden werd er uitleg gegeven door de Kapitein van de rederij en zo ook door de sobats Van Prooijen, die zijn Nieuw-Guinea maten vertelde over zijn stad Rotterdam en onze penningmeester Piet Looyen, die er had gewoond en gewerkt.

Tijdens deze bootreis werden de nodige drankjes genuttigd, gepaard gaande met hier en daar een leuke mop en sterke verhalen, dat uiteraard met veel lachen werd beloofd.

Wat verbazend was dat er onderling ook werd gediscussieerd over ons eigen Brabants dialect. Maar zoals altijd lag de oplossing(en) in de lijn der verwachtingen, nl. 'Luit' Piet Looyen had altijd gelijk.

Ook werd er tijdens deze bootreis door ons bestuurslid Piet Welten gevraagd om lid te worden van de Stichting Indië Monument Roermond. Hij had tijdens één der vergaderingen van deze stichting gehoord, dat er veel leden hun lidmaatschap hadden opgezegd. Na zijn uitleg kon hij 16 nieuwe leden

registreren. Sobats 'klasse'.

Omstreeks 17.30 uur was men weer terug in Willemstad en werd er al gesproken over de excursiedag 2003, waar men al halsreikend naar uitkijkt.

J.A. de Bruijn

Noord-Holland

Secr. A.J. Bouterse
Lindenlaan 10
1741 TX Schagen
Tel. 0224-215621
E-mail: ad.bouterse@T2move.nl

Overijssel

Secr. H. Vos
Dr. Van de Zandstraat 57
7545 EJ Enschede
Tel. 053-4313859

Mededelingen

In deze zomermaanden staan de activiteiten van VQMI-OV op een laag pitje. Veel nieuws voor de leden valt er niet te melden, of het moet zijn dat op het moment van dit schrijven de meeste bestuursleden met vakantie zijn. Zo ligt onze Soc. Comm. waarschijnlijk op zijn rug ergens in Zuid-Frankrijk, terwijl zijn twee assistenten het thuisfront bewaken. Ook onze voorzitter onttrekt zich dezer dagen van het bestuurlijk gebeuren.

Het optreden van onze sympathieke 'Hobby-boer' uit Dalfsen voor de regionale T.V., heeft hem de faam gebracht die hij al zolang ontbeerde, nl. de 'James Bond' van Dalfsen. Deze 20 minuten durende reportage niet gezien? Vraag onze man in Dalfsen, die helpt u misschien aan een copie, wel tegen betaling natuurlijk want z'n varkens moeten blijven vreten.

Maar mensen, nu even serieus. In Zwolle zal op 15 augustus 2002 een monument worden onthuld met daarop 16 namen van in de gemeente Zwolle wonende omgekomen militairen gedurende de periode 1940-1945, alsmede de Indië- en Nieuw-Guinea periode. Reeds in 1998 werd hiertoe door diverse verenigingen het initiatief genomen. De tot standkoming van dit monument is mede door de uitstekende medewerking van het gemeentebestuur van Zwolle gerealiseerd.

Activiteiten

Door het bestuur zijn de volgende bijeenkomsten gepland en vastgesteld voor het tweede half jaar 2002.

Donderdag 5 sept. 2002. Aanvang

14.00 uur. Zaal Dijk te Lemele.

Optreden van het muzikale duo "Aloha Le-I" uit Nijmegen. Dit duo zingt en speelt Hawaiïan en Krontjong muziek. Muziek met een knipoog naar de vroeger bekende Kilima-Hawaiïans.

Woensdag 30 oktober 2002 Aanvang

14.00 uur. Café-Restaurant "De Molen" in Albergen, gelegen tussen Albergen en Fleringen (naast de Windmolen aan de N 349). Optreden van "Alwie Kroeze" met conferences en afgewisseld met zang/liedjes van allerlei aard.

Dinsdag 30 oktober 2002. Aanvang

14.00 uur. Café-Restaurant "De Viersprong" te Nieuwleusen. Optreden van het "Swolle Trio" met zangeres, keyboard en gitaar. Met liedjes van alle tijden.

Zoals gebruikelijk houden we, na elk optreden van bovengenoemde artiesten, een verloting met leuke prijzen. Wilt u een steentje bijdragen aan deze verlotingen neem dan gerust een prijsje mee naar deze bijeenkomsten. Het bestuur en in het bijzonder onze penningmeester stelt dit zeer op prijs. *Wij verzoeken onze leden van bovenstaande activiteiten goede nota te nemen, aangezien geen persoonlijke uitnodigingen worden verstuurd.*

H. Vos

Rivierenland/ Oost-Gelderland

Secr. (waarnemend)

Th.J. Koning

Leeuwengrootste 30

5437 XS Cuijk

Tel. 0485-322213

Lustrum Jubileum Reünie

De vele leden, die op 8 mei jl. onze jaarlijkse reünie bijwoonden, kunnen elders in deze 'Sobat' nog even de hoogtepunten de revue laten passeren. De achteraf ontvangen spontane reacties waren zodanig dat wij willen proberen om op de jaarreünie in 2003 weer een 'verassing' te krijgen. De speurtocht daarnaar is inmiddels al ingezet.

Voor de leden die niet in staat waren te komen wegens ziekte of vroegtijdige

andere afspraken, was het jammer, maar u kon niet anders.

En de vele leden, die kennelijk geen interesse toonden in wat hun vereniging doet, en dat al jaar en dag waardoor wij hen als passief lid beschouwen, ach, het is niet anders. Zij missen veel en kunnen of willen niet meepraten als we ons bezinnen op de toekomst. In de twee woorden 'samenwerken' en 'samen gaan' zit een groot verschil.

Herdenking

Een paar dagen voor onze reünie, op 4 mei werden in veel plaatsen de slachtoffers herdacht, die door oorlogsgeweld en/of oorlogsmisdaden om het leven kwamen. Bij het KTOMM Bronbeek werd door ons en onze collega's Wapenbroeders een krans gelegd aan de voet van de gedenkzuil met de namen van alle sobats, die in Indië omkwamen. Het was een korte, indrukwekkende plechtigheid, die door velen werd bijgewoond.

Samenwerking

Ter afsluiting van het verenigingsseizoen werd op 24 mei een barbecueavond gehouden in het PMT in Schaarsbergen. Op zich niets bijzonders, maar dat was het wel. Het was een gezamenlijke bijeenkomst van Wapenbroeders- en VOMI-leden, een avond die en vorm van samenwerking illustreert. In een ontspannen sfeer werd genoten van het gebodene, het werd een zeer geslaagde avond. De voorzitter van de afdeling Arnhem van de Wapenbroeders, Joop Roordink, als initiatiefnemer van dit gebeuren, memoreerde dat op onze leeftijd de opkomst op ledenbijeenkomsten steeds minder wordt. Als er wordt samengewerkt kan dat alleen maar een gunstig effect hebben. Het is niet belangrijk tot welke vereniging men behoort, per slotte zijn wij toch allen Veteranen met dezelfde achtergrond.

Het ligt in de bedoeling na te gaan welke activiteiten in aanmerking komen voor een gezamenlijk optreden, daartoe zal op korte termijn overleg worden gepleegd.

Het KNIL

Op 26 juli 1950 heeft het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger opgehouden te bestaan en werd bij Koninklijk Besluit van 1 juli 1950 bepaald dat de traditie van het KNIL wordt overgenomen en voortgezet door het Regiment van Heutsz. Logisch dat dit feit jaarlijks her-

dacht wordt met een plechtigheid rond het KNIL-monument op het terrein van Bronbeek. Ook VOMI-Rivierenland zal daarbij acte de présence geven.

Th.J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens

Chico Mendessstraat 67

3573 AW Utrecht

Tel./Fax 030-2716895

Al vroeg stonden de eerste uitgenodigden voor de ingang van de Dumoulinkazerne op 3 mei jl. in Soesterberg. Bij binnenkomst was er koffie met cake en zo tegen elf uur waren alle plaatsen reeds bezet. De voorzitter heette een ieder welkom, in het bijzonder een woord van welkom tot mevr. Francis Zuiddwegt, die zich zelf de moeder van de veteranen noemde. Ook de afgevaardigden van VOMI Zuid-Holland Zuid werden welkom geheten.

Hij memoreerde nog eens naar 15 jaar geleden, het ontstaan van VOMI Utrecht en 't Gooi, naar de tijd van Arie de Goey en Jaap van Breukelen. Wat is er toch veel veranderd in zo'n korte tijd. Nu spreken we over 'hoe nu verder' met de VOMI, want de leeftijd met z'n gebreken gaan een rol spelen in de toekomst.

We hebben een moment van stilte in acht genomen voor hen die we sinds de vorige bijeenkomst alweer hebben moeten missen. Het is altijd weer een speciaal moment in zo'n bijeenkomst. De nieuwe voorzitter van VOMI-Nederland hadden we ook uitgenodigd, maar deze liet zich per brief verontschuldigen wegens een druk agenda. Daar hadden we alle begrip voor, want 3 mei was een datum waar vele herdenkingen in het land gehouden worden en voor ons waren we gebonden i.v.m. de afspraken met de Dumoulinkazerne.

Een nieuwe regeling was dat er niet meer dan 200 personen deel mochten nemen en dat was een onmogelijke opgave met 500 leden. In totaal waren er 240 personen aanwezig. Na afloop kreeg de voorzitter te horen dat het bij een volgende keer niet meer toegestaan zal worden.

Voor iedereen was er een pen met inscriptie "15 jaar VOMI Utrecht en 't Gooi", wat zeer in de smaak viel. De

rijstmaaltijd was goed verzorgd en de stemming zat er al gauw in, mede door de muzikale begeleiding van Cees Croese als entertainer. Het optreden van de andere entertainer, Chico, viel tegen en kon ons niet boeien. Deze laatste hebben we noodgedwongen op het allerlaatste moment gevraagd, omdat we een oudere muziekkorkest hadden gepland, die het op het laatste moment liet afweten. Tevreden ging een ieder weer huiswaarts en het bestuur gaat zich beraamen hoe we het een volgende keer zullen aanpakken. Ideën hiervoor zijn van harte welkom.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. H.G. de Ruyt
Klein Haversteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-690510

Na een rustige periode beginnen we weer voorbereidingen te treffen voor de activiteiten die wij hopen te houden in oktober en november a.s.

Al onze leden van VOMI-Veluwe hebben in 't voorjaar een schrijven ontvangen waarin data van de bijeenkomsten werden vermeld.

Ter herinnering nog even de data en tijden:
9 oktober a.s. Bijeenkomst te Stroe, Wolweg 140. Aanvang: 14.00 uur
Deze middag hoopt voor ons op te treden Mevr. Jaques uit Lunteren. Zij is voordracht-kunstenaar die haar voordrachten vertolkt in het Lunters dialect.
27 november a.s. Eindejaars-diner in de Gen. Spoorkeizer te Ermelo.
Ontvangst tussen 10.00 en 10.30 uur.
Bij beide bijeenkomsten 2 x gratis koffie met 1 consumptie (bon).

Op 16 juni jl. herdacht het echtpaar Otten uit 't Harde het feit dat zij 50 jaar getrouwd waren. Onder de genodigden bevonden zich ook drie bestuursleden van VOMI-Veluwe, die de felicitaties, mede namens de leden van VOMI-Veluwe, hebben overgebracht en samengaande met een enveloppe met inhoud.

Tijdens de vakantie mochten wij nog 2 nieuwe leden inschrijven, nl. de sobats Jakobs uit Uchgele en Kulper uit Ede.

Wij hopen ze op onze bijeenkomsten te ontmoeten, zodat wij, bestuur en leden, nader kennis met hun kunnen maken. Dat zij zich maar gauw bij ons thuis mogen voelen.

Wat betreft de contributie-betaling: Enkele van onze sobats hebben na herhaalde verzoeken via de 'Sobat' en persoonlijk schrijven niets meer laten horen, zodat wij genoodzaakt waren hen van onze ledenlijst af te voeren.

Tenslotte, geeft u a.u.b. door aan onze secretaris, tel. 0318-690510, als er sobats in het ziekenhuis zijn of thuis ziek liggen als wel bij overlijden. U kunt rekenen op onze welgestelde belangstelling.

Wij hopen u en uw partner te ontmoeten op 9 oktober en 27 november.

H. v.d. Bospoort

Zeeland

Secr. J. Kloet
Laan van de Barbestein 8
4451 AN Heinkenszand
Tel. 0113-561738

Het zomer seizoen

De zomervakantie, tijd van vakantie houden, begint al naar het einde te gaan. Al hopen we op nog wat nagenieten van mooie dagen in september, zodat de fiets nog volop dienst kan doen, met flink wat uitstapjes. Wat het verenigingswerk betreft, het wordt weer tijd voor het bestuur om in de startblokken te gaan voor het aankomend winterseizoen. Zoals altijd beginnen we het nieuwe seizoen met onze jaarlijkse herdenking bij het Oost Indië-monument Zeeuws-Vlaanderen aan de Koninginnenlaan in Terneuzen. De herdenkingsdienst begint om 14.00 uur in de Goede Herderkerk. U wordt van harte uitgenodigd om bij deze plechtigheid aanwezig te zijn.

Herdenking Roermond

Op 7 september a.s. is de herdenking bij het Nat. Indië-monument te Roermond. Het programma begint om 13.30 uur. We gaan, net als voorgaande jaren, per touringcar naar Roermond. Ik moge u bij deze herinneren de aanvraag voor vervoer naar Roermond uit Check-Point van juni jl. naar ondergetekende op te sturen.

Groepsreizen 2002

Dit jaar hebben wij weer twee groepsreizen, t.w. naar Zwitserland met als vertrekdatum 9 augustus en als standplaats Crans-Montana en op 17 augustus naar Thüringen, met als standplaats Altenburg.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J.W. de Jong
Merellaan 247
3145 EJ Maassluis
Tel. 010-5927786
E-mail: jwdjong@kabeltoon.nl

Bestuur

Om gezondheidsredenen heeft de heer J. Ausma zich teruggetrokken als bestuurslid. Oorspronkelijk als secretaris en daarna als ledenadministrateur en als algemeen bestuurslid heeft de heer Ausma een bijdrage geleverd aan de organisatie van onze vereniging. Het bestuur is de heer Ausma hiervoor zeer erkentelijk en wenst hem het beste toe.

Activiteiten

Tot 31 augustus heeft u nog de gelegenheid in te schrijven voor de dagtocht op 11 september (zie ook 'Sobat' van juni).
Op 8 oktober bestaat de gelegenheid om een bezoek te brengen aan het Space Expo, de permanente ruimtevaarttentoonstelling, Keplerlaan 3 in Noordwijk.
Om 14.00 uur is een rondleiding onder leiding van een gids gepland. Eigen vervoer of met Connexion lijn 32 vanaf station Leiden, halte Space Expo. De kosten zijn 7 Euro en voor deelname dient het vereiste bedrag uiterlijk 15 september gestort te zijn op girorekening 6879965 t.n.v. VOMI Z.-Holland N., Activiteiten, Staalmeesterstr. 24-1, 2613 MX te Delft. Voor informatie kunt u contact opnemen met G.H.J. Bekking, tel. 015-2141102

Regiobijeenkomst

Op 16 oktober 2002 houdt de regio Haaglanden (Den Haag e.o.) een bijeenkomst in gebouw 'Stervoorde', Churchillaan 109/hoek Van Mooklaan te Rijswijk. Deze keer hebben wij de beschikking over de Grote zaal.
Aanvang: 14.00 uur. Zaal open: 13.30 uur.

Monumenten

De komende maanden staan in het teken van een aantal onthullingen. Op 31 augustus in Boskoop, voor bijzonderheden zie artikel onthullingen. Op 18 sept., na veel inspanningen, in Den Haag, zie ook hiervoor artikel "onthullingen".

Op 5 oktober in Lisse, zie plaatselijke pers, aangezien de nodige details op dit moment nog ontbreken. Ook in 's Gravenzande, Warmond en Nieuwkoop ontwikkelen de plannen zich positief en we hopen u hierover binnenkort nadere informatie te kunnen geven, resp. de plaatselijke pers te informeren.

Onthulling gedenksteen.

Op 18 oktober a.s. om 14.00 uur zal een gedenksteen op de R.K. begraafplaats te Nieuwkoop worden onthuld. Op de steen staat de naam van Dirk J.C. van Beek, die op 28 mei 1949 in Karanglitoeng is gesneuveld.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. H. Barmentlo
Lohmanpark 50
2982 VT Ridderkerk
Tef. 0180-463954
E-mail: hbarmentlo@freeler.nl

Jaarlijkse Kumpulan 2002 in Bronbeek

Op dinsdag 28 mei 2002 begonnen om ± 08.00 uur een zevental bussen om de 355 aangemelde sobats met partners op te halen via 12 opstapplaatsen, terwijl 15 personen zich met eigen vervoer naar Arnhem begaven. Twee zalen waren voor ons gereserveerd, zodat we allemaal op één dag bijeen konden komen, hetgeen op een kazerne tegenwoordig niet meer mogelijk is.

Het heeft lekker gesmaakt en een ieder was voldaan.

Na aankomst natuurlijk 'minum kopi', ingeschonken door een lief-tallige 'anak dara'. Toen de beide zalen volgelopen waren, werd in iedere zaal apart het welkomstwoord gesproken, in de ene zaal door de voorzitter Herman Schox (die gelukkig na zijn ziekte dit weer mee kon maken) en in de andere zaal door Ger de Jong, alsmede organiserende vice-voorzitter en die, zo zei hij dat, zo zijn laatste officiële daad bij de VOMI Zuid-Holland Zuid verrichtte. Hierna begon een echte kumpulan, zonder optredens of wat dan ook. Men kletste met elkaar en hernieuwde kennismakingen en men bezocht de toko van de VOMI, de stand van Pro Rege en natuurlijk Wim's Militaria. Op aanwijzing van het bestuur konden tijdens de ochtend en middag 333 opgegeven personen het museum bezoeken en daar kon men toch wel veel van de historie zien en ook hoe de 'koloniale' in die tijd verzorgd werden, maar wat velen niet weten is, dat deze mannen nog aardig mee moesten werken voor de kost in de (groente)tuin en boerderij van het landgoed. Nu is het anders en hebben ze hun eigen privacy. (Overigens zij die plannen hebben om daar te gaan wonen, het is alleen voor ex-militairen beneden de rang van officier en alleenstaand). Alhoewel velen van ons wel eens op Bronbeek geweest waren, nodigde het prachtige weer een ieder uit om het landgoed met monumenten en bezienswaardigheden van alle kanten te bezoeken en te bezichtigen.

Om 13.00 uur was het dan zover dat de 'hidangan nasi' klaar stond en kon

op twee uitgifte punten in iedere zaal een begin worden gemaakt met het uitdelen met 'nyonja ayu', het eerste streefde de tong en het tweede de ogen. De meesten waren zo verstandig om niet teveel in één keer op te scheppen, want dan is het halverwege koud en er was voldoende om nog een tweede keer langs te gaan en sommige dames hoorde ik zeggen: "dat is toch iets anders dan bij de Chinees".

Na het eten verspreidde een ieder zich weer in de zalen, museum of buiten op het landgoed. Op het terras bij het restaurant, waar het goed toeven was en iedere stoel bezet was, waren de verstrekte bonnen niet toereikend voor de ontstane dorst, maar met baar geld kon hier wat aan gedaan worden. Om 16.00 uur stond het vertrek gepland, maar eerst kon de door het bestuur georganiseerde afscheidskoffie nog gebruikt worden. Daarna kon een ieder op zijn/haar gemak de bus opzoeken. 'Achterzeilers' (zo noemt men dat bij de Marine) zijn er niet gemeld. De leden van VOMI Zuid-Holland Zuid kunnen terugblikken op een uitstekend geslaagde dag, gezegend met prachtig weer. Ook een mooie, waardige afsluiting voor Ger de Jong, die deze kumpulan als vice-voorzitter mede heeft helpen organiseren.

Sampai jumpa nanti di tahun 2003.
Henk Mergler (Tulis)

Bijeenkomst

De eerstvolgende bijeenkomst van VOMI Zuid-Holland Zuid zal plaats vinden op 24 september a.s. in Zorgcentrum "LAURENS", Sinclair Lewisplaats 22, Rotterdam-Ommoord. Zaal open: 13.30 uur. Aanvang: 14.00 uur.

H. Barmentlo

Het afhalen van de 'hidangan nasi'.

Het verhaal van mijn Opa

Ik zal mij even voorstellen: mijn naam is Gerard Mollenhorst en ik ben Sergeant 1 van de infanterie, thans werkzaam in Amersfoort als instructeur en leidt kaderleden op tot pelotonscommandant of opvolgend pelotonscommandant/stukscommandant anti-tank TOW.

Mijn verhaal gaat een stukje terug naar november 2001. Na 32 jaar heb ik mijn opa gevonden en heb met hem een gesprek gehad. Het was wel even wennen, omdat ik niet wist met wat voor man ik eigenlijk te doen had.

Bij het openen van zijn deur zag ik de overeenkomende geaastrekken en het eerste wat hij zei was: "Ik kan wel zien wie jij bent en hoef dus niet te vragen naar jouw afkomst". Ik glimlachte en de ontvangst was allerhartelijkst.

Na een kop koffie stak opa van wal en was er, zo leek het, op gebrand om elk detail van zijn leven te vertellen en zeker het militaire aspect daarvan.

Dat ging hem gemakkelijk af, omdat ik begreep waar hij het over had; dit leek hem te steunen om alles te vertellen.

Opa Gerhardus Mollenhorst begon bij de Genie ergens vlak voor de 2° wereldoorlog en was als één van de weinigen betrokken bij het opblazen van bruggen in de omgeving van Utrecht.

Die opdracht kreeg hij in de bange meidagen van 1940 en ging hij op zijn fietsje met al de voorbereide springladingen om zijn nek richting de aangewezen bruggen. Verder op werd op hem geschoten. Het bleek dat de Duitsers al bijna bij de brug waren. Opa haalde zijn schouders op en plaatste zijn ladingen. Tot grote woede van de bezetter blies hij de brug op, stapte weer op zijn fiets en reed door de vijandelijke linies terug naar de kazerne om zich te melden bij zijn commandant. Deze was schijnbaar verbaasd dat hij weer terug was omdat de Duitsers inmiddels alles hadden ingenomen. Na de overgave van Nederland aan de bezetter liet mijn opa het er schijnbaar niet bij zitten en begon zich te verzetten tegen de bezettingsmacht. Het schijnt dat hij in en om Utrecht bij het lokale verzet heeft gediend. Hij schijnt tevens drie keer te zijn opgepakt. Twee maal wist hij op de één of andere manier te ontsnappen. De derde keer echter heeft hij degene die hem verhoorde verteld dat hij als hij het in zijn hoofd haalde om hem dood te schieten, hij terug zou komen om hem de rest van zijn leven zuur te maken. Opa werd weer teruggestuurd naar zijn cel. Gelukkig voor hem was de oorlog reeds voorbij en werd hij door het lokale verzet uit zijn cel gehaald.

Omdat Nederlands-Indië nog bezet was, is opa na een voorbereiding in Amersfoort met 1-5 RI naar Indonesië gegaan. Deze eenheid werd geformeerd uit mensen die hadden gediend bij de binnenlandse strijdkrachten, met name in de omgeving van Utrecht.

Ik heb begrepen dat hij eerst nog een officiersopleiding in Engeland had gevolgd en dus als tweede luitenant is mee gegaan, dit moet zo omstreeks eind 1945 zijn geweest.

Over deze tijd had hij geweldige verhalen en vertelde dan ook graag over deze tijd.

Indonesië is hem schijnbaar zodanig goed bevallen (of het was een opdracht van het Ministerie van Defensie) dat hij later nog eens is gegaan. En wel op het einde van 1947, nu met 5-9 RI in de rang van Kapitein.

Eind mei 1950 is opa, samen met het gezin, teruggekeerd

naar Nederland en is, geloof ik, aansluitend met groot verlof gegaan in de rang van Majoor.

In november heb ik nog met hem zitten kletsen, doch in december 2001 is hij, vlak voor de kerst, helaas overleden. Door allerlei familie-omstandigheden heb ik mijn opa maar heel kort gekend, maar om mijn beeld van hem te vervolmaken zou ik graag in contact willen komen met mensen die met mijn opa hebben gediend in beide regimenten. Het zou fijn zijn als mensen daar nog het een en ander over kunnen vertellen of misschien zelfs foto's van hem hebben uit die tijd.

Tot slot wil ik zeggen dat ik van mijn familie de enige ben die hem in zijn voetsporen ben gevolgd. Het militaire bloed heeft dus eigenlijk een generatie overgeslagen.

Hopende op reacties verblijf ik met spanning en hoogachting.

*Sergeant 1 van het Regiment Stoottroepen,
Mollenhorst Gerard, R.E.
Torenstraat 64
9648 CV Wildervank*

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-saluut aan:

A. Berghuis Arts mil. Hosp. Padang
 H. Boschma 1 DKC
 J.W. Boshuizen 1-11 R.I.
 K. de Haan 5-1 R.I.
 J. de Visser 423 Bat. Inf.
 A.P. de Vos 5-3 R.I.
 J.M. Greyn 402 B.I.
 G.G. Dors
 A.C. Godlieb
 J. Hage 3-3 R.I.
 C. Janssen-Schel
 M. Keur
 L. Kleiberg 9 G.V.C.
 J.H. Luijten 5-9 R.I.
 N.P. Oosterveen 1 I.B.W.
 M.M. Raafs 4-7 R.I.
 J. Roeleveld

Leeuwarden
 Leeuwarden
 Nijverdal
 Witmarsum
 Middelburg
 Brielle
 Pannerden
 Enschede
 Dalen
 Tholen
 Gemert
 Emmen
 Dordrecht
 Dordrecht
 Rotterdam
 Kalmthout (België)
 Scheveningen

J. Roovers 43e Z.I.B.
 J. Scheper 3 G.V.C.
 J. Stam
 J.H. Steenbreker 14 AAT
 J. Tovar
 A. v.d. Eijnde 1e Jagers
 J.P. van der Linde
 W. van der Meulen 403 B.I.
 K. van Yugt 1-3 R.I.
 W. Waterlander 3-1 R.I.
 Fr.G. Marijnissen R.S. (OVW)

Breda
 Spijkenisse
 Oegstgeest
 Lage Mierde
 Weesp
 Budel
 Vollenhove
 Easterein
 Roosendaal
 St. Nicolaasga
 Hoogstraten

Met ons aller welgemeend medeleven en dat de liefde en de warmte van uw naasten U de moed en kracht geven dit zware verlies te dragen.

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
 Met meer leden meer kracht !*

fonds
 sociale
 zorg

sociale
 V.O.M.I.

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterruit van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	€ 5,70		V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk	€ 13,65
V.O.M.I. condoleancekaart	€ 0,75		plastic	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	€ 10,25		V.O.M.I. herenhorloge titanium plated	€ 29,80
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	€ 10,25		met roestvrijstalen bandje	
V.O.M.I. stickers	€ 0,50		V.O.M.I. button	€ 0,70
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	€ 4,55	(portvrij)	V.O.M.I. sluitzegels	€ 1,60
V.O.M.I. rollerpennen	€ 0,70		Gunung Mas thee pakje 250 gr.	€ 2,75
V.O.M.I. ballpoints	€ 0,50		Gunung Mas thee zakjes 25 buitjes	€ 1,60
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	€ 5,70	(portvrij)	O.V.W. Mouw-insigne, vernikkeld met broche-speld	€ 4,55
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	€ 5,70	(portvrij)	Demobilisatie dasclip	€ 7,50

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal € 1,15 extra berekend voor verzending en porto

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:**

Leen van Eijk, Pieter Postlaan 14, 1222 LJ Hilversum, Tel./fax 035 - 685 33 73, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gastra, A. van Heusdenstraat 15, 2461 VJ Ter Aar, Tel./fax 0179 - 609452

Ook hier wordt minimaal € 1,15 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Joyce P. Stramrood-van Vark, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**
 De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

V.B.